

"Млади људи морају бити храбри и упорни, а успех и новац ће доћи. Само ви морате бити ту кад то дође и радити, радити"...

Интервју: Тома Фила

НА ЧЕГРУ,
СРПСКА ВОЈСКА, ПОГИНУ

МЛАДИ ПАРЛАМЕНТАРЦИ

ДАН ФАКУЛТЕТА

Нишка свакодневица

ТРИ ВЕСТИ ЈЕДНОГ ГРАДА

У тмурно суботње јутро одлучила сам да закорачим у свој прави град. Не Ниш, други по величини град у Србији, већ Ниш, први по величини своје глупости. Тоне у заборав, преплављују га сцене Бронкса, муче окови примитивизма, храни се мрвицама које се бацају голубовима. Тражећи узроке таквог стања, упутила сам се у обилазак онога што би могао видети случајни пролазник, али сам увидела и оно што он не би видео. Да вас упознам са пар градских призора, који сигурно нису и прозори у свет.

Време, негде око 12 часова, на сату Суда 10:12, и верујте ми, то је један од бољих дана. Четврком, рецимо, сатић

касни више. Ех када би било да само тај сат не ради у суду. Очито се људи у овој, са моје стране ипак цењеној згради, воде напред наведеним временом, па правда стога касни. Али, чекајте, па сат касни десетак минута...? Ах, сада схватам, ти минути се прерачунају у године и добијате формулу просечног вуцарања (губљења тог истог времена) по клупицама у холу. Ако вам и буде зло од толиког чекања можете отићи у Странку дијаспоре, јер данас прочи-тах да су почели бесплатно да мере и притисак. У реду, сада смо научили зашто правда касни, крив је сат. Ако продужите дуж Вождове, преко Булевару Зорана Ђинђића и скренете у Сремску улицу, ту негде код броја 26 уочићете занимљиву појаву, тј. слику два. Дакле, сви знамо шта је овде писало. Нисам улазила унутра, али ме занима, да ли је то етика важнија од естетике, или је грешком вандала ступила у први план? Да, етички салон, шта је то у Нишу, имамо салоне за етику?

Да да, ми смо баш познати као они који заиста воде рачуна о њој. Питам вас, да ли ће естетика вратити етику или се са великом дозом етике и морала одлази у посету козметици? Сада већ мислите да ја износим само негативности, а ја не бих да то помислите... Таман посла. Ево једног примера решења чувене реченице да комшији цркне крава и остало, како се људи друже у свом парку.

Мали туристички водич искључиво за саме грађане. Значи, Ниш зависи у правосућу од једног поквареног сата, у моралности од једног сломљеног прозора, а у међуљудским односима од оазе пријатељства. А зна се шта је око оазе и заиста не знам идемо ли напред или непомично јашемо у истом правцу, што нам засигурно поручује споменик са главног трга. До следећег броја тражимо нове дестинације за посету, а када ће то бити не знам, јер и ми зависимо од нечије добре воље.

Јована Бајајић

САРЖАЈ:

Нишка свакодневица: ТРИ ВЕСТИ ЈЕДНОГ ГРАДА.....	2
Мобинг: ВИШЕ ОД ЗЛОСТАВЉАЊА.....	4
Интервју: ТОМА ФИЛА.....	7
ПРИНУДНА ХОСПИТАЛИЗАЦИЈА.....	11
Додела стипендија Партнерства за образовање у развој заједнице: НАЈБОЉИМА, 2000 ЕВРА.....	15
Паралелни интервју: МИЉАНА ТОДОРОВИЋ-КРСТИЋ И МИЛОШ ПРИЦА.....	16
ПЕСМЕ.....	19
Беседа Александра Илића, који је победио на такмичењу одржаном поводом дана факултета: ПАРЛАМЕНТАРНА КУЛТУРА.....	20
Фото-прича: ПРАВНИЈАДА 2009. – ЈАХОРИНА.....	22
Поводом 200 година од Чегарског боја: НА ЧЕГРУ, СРПСКА ВОЈСКА, ПОГИНУ.....	24
Пинк Флојд: ЗАЧЕТНИЦИ ПСИХО РОКА.....	26
Фјодор Михаилович Достојевски: НА ГРАНИЦИ СА ЛУДОШЋУ.....	28
Симулација рада Европског Парламента: МЛАДИ ПАРЛАМЕНТАРЦИ.....	30
Еутаназија: ОКРУТНОСТ ИЛИ МИЛОСТ.....	31
Визни режим Европске уније према Србији и његова либерализација: ЕВРОПА БЕЗ ГРАНИЦА.....	35
НИШВИЛ, ЦЕЗ ФЕСТИВАЛ.....	36
Десет година од Нато бомбардовања Србије: МИЛОСРЂЕ ЕВРОАТЛАНСКОГ ПАКТА.....	38
ПЕСМЕ.....	41
IN MEMORIAM.....	42
ЗАКОНСКЕ ЗАВРЗЛАМЕ.....	43
Фото-конкурс: СЛИКЕ БЕДЕ.....	44

Правник – медијски јавни сервис студената Правног факултета у Нишу

Издавач:

Савез студената
Правног факултета

За издавача:

Милош Трајковић

Главни и одговорни уредник:

Владица Маричић,
vladica@prafak.ni.ac.rs

Заменик главног и одговорног уредника:

Јована Бајагић,
jovana@prafak.ni.ac.rs

Уреднички колегијум:

Оливера Јовановић,
olivera@prafak.ni.ac.rs;
Лидија Миладниовић,
lidija@prafak.ni.ac.rs;
Александра Христов,
caka@prafak.ni.ac.rs;
Ана Василевска,
vasilevska@prafak.ni.ac.rs;

Сарадници:

Милан Ђокић,
Дејан Антић,
Јована Живић,
Андреј Благојевић,
Кристина Станојевић,
Марко Ђорђевић,
Сања Стојиљковић,
Наташа Стојић,
Тијана Поповић,
Сандра Митровић

Штампа:

Графика Галерб Ниш

Тираж:

800 примерака

Излази два пута годишње

Дистрибуира се бесплатно
студентима факултета

Ниш, јул 2009.

ВИШЕ ОД ЗЛОСТАВЉАЊА

Термин "mobbing" најчешће се користи у шведској, немачкој и италијанској литератури, док у земљама енглеског говорног подручја најчешће се користи на термин "bullying", а САД-у најчешћи термини су "work abuse" или "employee abuse". "Bullying" је термин који се у енглеској литератури често користи и за малтретирање ученика у школи од стране других ученика или наставника.

Реч "mobbing" долази од енглеског глагола "to mob" - бучно навалити, насрнути у маси, а пуно је и терми-

Први научник који је почео да истражује овај феномен био је немачки психолог Хајнц Лајман. Он је заслужан, јер је први употребио назив "mobbing" за одређена понашања на радном месту, одредио његове карактеристике, последице по здравље, а основао је клинику за помоћ жртвама. Та реч се користи и за понашање неких врста животиња које се удржују против једног свог члана, нападају га и истерују из заједнице, доводећи га понекад и до смрти. Слично понашање људи у радној средини Leymann је назвао мобингом.

Према Лајману, мобинг или психолошки терор у пословном животу односи се на непријатељску и неетичку комуникацију која је усмерена на систематичан начин од стране једног или више појединаца, углавном према једном појединцу, који је због мобинга стављен у позицију у којој је беспомоћан и у немогућности да се одбрани и држан у њој помоћу сталних малтретирајућих активности. Оне се одвијају с високом учесталашћу (најмање једном недељно) и у дужем раздобљу (најмање шест месеци). Због високе учесталости и дугог трајања непријатељског понашања, то малтретирање доводи до значајне менталне, психосоматске и социјалне патње.

Активности којима се радник злоставља могу се поделити на:

-нападе на могућност адекватног комуницирања – надређени и/или колеге ограничавају могућност изражавања жртве; жртва се прекида у разговору, одбијају се вербални контакти се жртвом.

-нападе на могућност одржавања социјелних односа – жртва се стално изолује, нико јој се не обраћа, сви се понашају као да жртва не постоји, жртва је премаштена у канцеларију далеко од колега, не позива са не заједничке састанке, неформална дружења колега и слично.

Први научник који је почео да истражује овај феномен био је немачки психолог Хајнц Лајман. Он је заслужан, јер је први употребио назив "mobbing" за одређена понашања на радном месту, одредио његове карактеристике, последице по здравље, а основао је клинику за помоћ жртвама.

на којим се покушава превести "mobbing" као психолошко злостављање, психолошко малтретирање, психолошки тероризам, морално малтретирање, морално злостављање итд.

-нападе на личну репутацију – измишљање прича о жртви и њеном приватном животу, оговарање, исмејавање, негативни коментари личних карактеристика жртве итд.

-нападе на квалитет професионалне ситуације – сталне критике и приговори, вређања, претерана контрола, кажњавања и ниска оцена рада; жртви се на дају радни задаци и одузимају јој се средства за рад, телефон, компјутер (синдром «празног стола»), задају јој се задаци неприлагођени професионалној квалификацији (задаци су или преједноставни или претешки и захтевају од жртве способности које нема), затрпавање задацима и одређивање кратких рокова (синдром «пуног стола»), стално мењање или додавање радних задатака.

-нападе на здравље – жртва се присиљава да обавља задатке који нарушавају њено здравље, не допуштају јој се годишњи одмори, прети се физичким нападима, често се сексуално злоставља.

С обзиром на смар акција, мобинг делимо на вертикални и хоризонтални. Вертикални мобинг се односи на ситуације у којима:

-претпостављени злоставља једног подређеног радника,

-претпостављени злоставља једног по једног радника док не уништи читаву групу (стратешки мобинг - «bossing»),
-једна група радника (подређених) злоставља једног претпостављеног.

Хоризонтални мобинг се јавља између радника који су у једнаком положају у хијерархијској организацији. Осећај угрожености, љубомора и завист могу потакнути жељу да се елиминисе неки колега, поготово ако постоји уверење да његова елиминација води напретку у каријери. Читаву групу радника због унутрашњих проблема, напетости и љубоморе може изабрати једног радника жртвеног јарца на коме ће доказати да су снажнији и способнији. Хоризонтал-

ни мобинг се јавља у свим земљама и на свим радним местима. Жеља за бржом и успешнијом каријером, љубомора и завист према успеху колега доводе до мобинга између радника на истом положају. Проналажење жртвеног јарца само је један од болесних начина одбране од фрустрација и напетости узрокованих лошим условима рада.

Хоризонтални мобинг се јавља између радника који су у једнаком положају у хијерархијској организацији. Осећај угрожености, љубомора и завист могу потакнути жељу да се елиминисе неки колега, поготово ако постоји уверење да његова елиминација води напретку у каријери.

Истраживања показују уобичајен образац реаговања на морално злостављање:

-почетно самоокривљавање
- прва помисао жртве је да је сигурно нешто погрешно и да кривица лежи у њему. Уобичајене мисли које се јављају у том раздобљу су:

«У чему сам одговоран за ситуацију која се догодила (креирала)», «У чему сам погрешио», «Не разумем шта се збива», а карактеристични су осећаји збуњености и анксиозности.

-усамљеност – осећај да је остео сам и да се то само њему догађа. Жрва се често срами због свега што се догађа и боји се да јој други неће веровати, па стога не говори о проблему породици и пријатељима. Такође јавља се бојазан како би га други могли окривљавати. Понекад ако и изнасу свој проблем, у породици не налазе подршку, односно на самом почетку можда и имају подршку, али након неког времена подршка нестане. Та се појава зове двоструки мобинг. Уобичајена мисао које се јавља у том раздобљу је: «Другима се то не може догодити», а карактеристични су осећаји анксиозности и депресије.

-сопствено обезвређивање – осећај безвредности само је један од симптома праве депресије која је често једна од последица мобинга. Жртва

је преплављена мислима: «Нисам на нивоу ситуације», «Не могу решити проблем, јер сам неспособан, ништа не вредим».

С в а к о з л о с т а в љ а њ е, па тако и оно на радном месту, носи ризик трајног оштећења здравља. Интензитет и врста последица зависи од три категорије чиниоца: интензитету мобинга, дужини трајања и карактеристикама жртве. Здравствене сметње и симптоми жртава мобинга јављају се на три нивоа функционисања:

-промене на социјално-емоционалном нивоу – поремећаји расположења као што су депресија, анксиозност, кризе плача, опсесивна идеација (стално размишљање о проблему), осећаји деперсонализације, напади панике, социјална изолација, недостатак интереса за друге људе или чланове породице, емоционална отупелост. Према истраживањима 75,6 про-

Према истраживањима спроведенима у Шведској 10-20% суицида има директан или индиректан узрок у проблемима на послу, док се у истраживању спроведеном у Италији у 13% суицида анамнестички налази злостављање на послу.

цената жртва мобинга има здравствене последице, пати од депресије и има пад самопоштовања.

-промене на телесно-здравственом нивоу – главобоље, поремећаји спавања, осећај губитка равнотеже са вртоглавицом, поремећаји у пробавном систему, осећај притиска у прсима, недостатак ваздуха, срчане потешкоће, кожне промене, смањење кинестетичке осетљивости.

-промене у понашању – агресивност (хетеро или аутоугестија), пасивизација (хиперсомнија), поремећај у исхрани (смањење или повећање апетита), учестало коришћење алкохола, цигарета, лекова, сексуални поремећаји (нпр. смањење сексуалне жеље и поремећаји у сексуалној активности).

Мобинг је далеко више од повремених конфликта или канцеларијских свађа. Ко практикује мобинг има свасну намеру да нашкоди другоме на крају га присили да напусти радну или сваку другу средину. У коју категорију лице ви спадате...

Ана Василевска

ИНТЕРВИЈУ: ТОМА ФИЛА

Како оцењујете стање у нашој адвокатури данас?

Као прво, адвокатура нам је прилично разједињена. Баш јуче су два члана адвокатске коморе требало да буду избрани, један у Високи савет судства, а други у тужилашт-

во. И шта се десило? Они нису избрани, не зато што не вреде ништа, већ зато што је оспорен основ по коме су предложени. Велика је част за сваког адвоката бити члан та два висока тела, а испоставило се да није испоштована процедура приликом њиховог

предлагања. Па питам ја вас, да ли је озбиљна она адвокатура која не може да предложи два своја представника за тако висока тела, а да то не прође без оваквих проблема. Ево још једног примера разједињености наше адвокатури. Сви се сећају оног

Сви се сећају оног недостојног хапшења Џајића и Цветковића. То је боло очи и мени и многим другим адвокатима. Међутим, тужилаштво је било то које је наредило такво хапшење – адвокатура је ћутала.

недостојног хапшења Џајића и Цветковића. То је боло очи и мени и многим другим адвокатима. Међутим, тужилаштво је било то које је наредило такво хапшење – адвокатура је ћутала. Морате разумети да бити адвокат није само интерес, да се заради и направи име, већ и обавеза да се штите људска права, увек и свуда, а не само у сопственим случајевима.

И поред тога приметан је прелаз кадрова из судства у адвокатуру?

Раније смо нарочито имали велики прилив кадрова из судства. То је почело под Милошевићем, када су судијске плате биле 4-5 марака. Ја сам тада био председник Адвокадске коморе Југославије, па сам морао јавно да реагујем против те појаве. Рекао сам да

ће, уколико се овакво стање настави, по судовима остати само добро удате жене, којима плата није важна и корумпиране судије. Они ће се већ снаћи сами. Знам да су се неки тада љутили на мене, али ја сам морао то да кажем. Али тај процес није био лош само за судове, већ и за адвокатуру. Они који су тад и тако дошли, дошли су пречицом. Мало њих, као на пример Горан Петронијевић, раде свој посао часно и поштено. Велика већина њих је кренула у нешто јако одвратно – коришћење веза код својих дојучерашњих колега. И тада се знало, сви који

Непада мени најтеже чињеница да ме прислушкују, јер ја све што причам говорим јавно. Страшно је то што су прислушкивани моји разговори са клијентима.

имају случај нпр. У Окружном суду у Нишу иду код адвоката који је бивши судија тог суда. Чак је било и случајева да су се неки од тих адвоката специјализовали за неког конкретног судију или тужиоца. То је нешто што се сад, ретко дешава, али треба да знамо – многе девијације у адвокатури створили су ти адвокати. Ретко ћете за неког адвоката од каријере прочитати у новинама да је умешан у неку прљаву „работу“. Да закључим – адвокатура не сме да буде отпад правосуђа.

У ком систему, од свих наших досадашњих, је адвокатима било најбоље?

Тешко је то рећи. Можда је најбоље било под Титом, јер тада није могла да вас ухапси свака шуша. Морало је кривично веће окружног суда да да одобрење. Са друге стране, то се одобрење лако добијало, па су многи адвокати робијали. Нарочито због пореских деликата. Зато је мени много боље ово време, од почетка вишестраначке демократије на овамо. Ја не памтим да је од 90-их на овамо, са изузетком периода акције „сабља“, неки адвокат био ухапшен само зато што је адвокат.

Прислушкивали су вас и прислушкују вас...

Мене сви режими прислушкују. Петооктобарски режим ме је прислушки-

Млади људи морају бити храбри и упорни, а успех и новац ће доћи. Само ви морате бити тукат то дође и радити, радити...

вао. И предходни. И предходни предходном. Када ме је нови режим, после пада Милошевића, прислушкивао говорио је да може да прислушкује сваког и без одобрења суда. Прича је увек иста: када си ти непријатељ режима ови који слушају су битанге, а када ти слушаш онда је то у реду.

Не пада мени најтеже чињеница да ме прислушкују, јер ја све што причам гово-

је био разлог да поднесем кривичну пријаву. Истрага је дуго трајала и тек сам недавно саслушан у том случају. Процес је, наравно, проглашен тајним, јер ме није прислушкивао Милошевићев ненародни режим, већ народни, демократски. Због тајности суђења ја не могу да вам кажем ко је наредио прислушкивање.

Прислушкују ли и стране службе?

Када домаће и не прислушкују, прислушкују стране. За све службе света ова земља је шупља као швајцарски сир. Некада се говорило да КГБ нема толико агената у Русији

ке. За једног од њих, Ратомир Танића, сам пред хашким трибуналом доказао да је британски шпијун. Потврду тога сам добио од судског већа, које је у образложењу пресуде у потпуности изоставило његово сведочење.

Дуго сте при хашком трибуналу...

Не дуго, најдуже. Ја сам најстарији адвокат у Хагу. Тамо сам још од фебруара 1996. године. Моја хашка легитимација носи број 004, за три мање од Џемса Бонда. Прва је носила број 003, али сам њу изгубио. То значи да сам тамо стигао трећи, од мене су старији само судија Ори и адвокат Владимиров.

Како оцењујете тај трибунал?

Он је класични пример суђења пораженом од стране победника. То се већ сад јасно види. У том суду је доминантно присуство НАТО пакта, који га је и формирао, преко Савета безбедности наравно, јер није могло другачије.

Хашки трибунал ће моћи да разумеју тек следеће генерације које на њега буду гледале са временске дис-

рим јавно. Страшно је то што су прислушкивани моји разговори са клијентима. То треба да представља професионалну тајну, када клијент дође код адвоката да му каже шта је и како урадио рачуна да ће то остати међу њима. То

колико их има овде. Цео балкански простор је под сталном контролом МИБ, британске обавештајне службе. Њихов главни оперативац за Србију био је извесни Бејзби, који је између осталог и инструирао хашке сведо-

Ја не памтим да је од 90-их на овамо, са изузетком периода акције „сабља“, неки адвокат био ухапшен само зато што је адвокат.

танце. Када данас, после шездесетак година, гледамо на Нирнбершки процес видимо да суту победници судили пораженима. За бомбардовање Дрездена, у ком је сравњен са земљом, нико није одговарао. Ни за Хирошиму и Нагасаки није одговарао, као да

нека позитивна искуства са њим.

Од ваших домаћих случајева најдуготрајнији је случај Јованке Броз, а најпознатији случај Слободана Милошевића.

Јованкин случај траје као стрип. Ко зна још колико наставака може да има. Што се овог другог тиче, ја сам 2001. прихватио да браним четири челника СПС-а: Слободана Милошевића, Никола Шаиновића, Радета Марковића и Борку Вучић, иако никада нисам био члан СПС-а. Чак нисам ни гласао за њих. Од кад сам преузео та четири случаја, немам времена ни за један други. Од 2001. године нисам примио ни један нови предмет.

Како треба да изгледа млади правник да би сте га узели за приправника?

Различити су профили мојих приправника. Нисам један од оних који за приправни-

Моја хашка легитимација носи број 004, за три мање од Џемса Бонда. Прва је носила број 003, али сам њу изгубио. То значи да сам тамо стигао трећи, од мене су старији само судија Ори и адвокат Владимир.

ка узима само оног који личи на њега. Кад би канцеларија била пуна мојих клонова, ту никад среће не би било. У мојој канцеларији има 14 адвоката, доста приправника, 3 секретарице, има нас кијамет што кажу Босанци. То су све млади људи и најмање што желим је да им будем шеф. Они уче од мене, могу да користе архиву канцеларије у којој су случајеви од мог оца, Филоте Филе, преко Ђорђа Беле, до мојих. На крају, кад закључе да знају боље од мене, они одлазе. Не терам их, наравно, одлазе, јер оснивају своје канцеларије.

За крај, шта можете да поручите мојим колегама који виде своју будућност у адвокатури?

Могу им поручити да се не заварavaju да ће на лак начин доћи до нечега, преко политичких странака или веза. То подразумева и учење, али и опште образовање, морате ићи у позориште, оперу, библиотеке, морате знати све. Адвокат је all round играч – све зна, а ништа не зна до краја. А поврх свега храброст. То је рецепт за успех. Ви наравно можете да чекате да вам тетка, високи функционер неке странке, помогне. То може да помогне једном – двапут, али не увек и тако никад нећете стећи ни успех ни име.

Владица Маричић

*Фото: Филип Лазаревић,
www.byphilip.com*

Истичете своје цинцарско порекло. Где су данас Цинцари?

Ја сам Цинцарин само по мами и тати – само толико. Кад кренете Кнез Михајловом и погледате задужбине, оне су све цинцарске. Највећи цинцарски град је Крушево у Македонији, тамо нас има 92 %. Народ броји око 300000 душа, и то је народ који нестаје. На једном скупу највиђенијих Цинцара, у Крушеву, 1941. донета је одлука да се више не венчавамо међусобом. То је крај мог народа.

су ти градови уништени по хуманитарном праву. Исти рецепт је примењен и овде. За бомбардовање СРЈ, без одлуке савета безбедности, у Хагу не оговара нико. За побијене људе у Алексинцу, за воз у Грдаличкој клисури, за срушене школе и мостове – нико. Ваш бивши градоначелник, Зоран Живковић, је у Хагу сведочио о разарању Ниша. Да ли мислите да ће за ваше убијене суграђане неке да се суди у Хагу? Ко после свега може да говори о објективности тог суда? То је суд који има два аршина. Ја не могу да кажем да имам

Текст је део истраживачког пројекта на тему „Поступак за принудну хоспитализацију“ из грађанско-процесног права, а радила га је група студената Правног факултета: Јелена Митић, Оливера Јовановић, Јасмина Михајловић, Невена Брзаковић и Соња Миладиновић

ПРИНУДНА ХОСПИТАЛИЗАЦИЈА

Природа појединих менталних болести таква је да оболеле особе својим понашањем угрожавају свој живот, здравље и безбедност, као и живот, здравље и безбедност других особа из свог непосредног или ширег окружења. Како због свог душевног стања ове особе често нису у стању да правилно процене сопствени интерес, допуштена је, под одређеним условима, могућност да буду принудно хоспитализована. Проблем принудне хоспитализације особа са менталним поремећајима један је од контраверзних и комплексних етичких и правних проблема. Разлог томе је превасходно чињеница да принудна хоспитализација представља акт одузимања

слободе и захват у лични интегритет појединца. Деликатан проблем принудне хоспитализације покушава се решити одговарајућим законским прописима који на мање или више примерен начин штите права болесника и спречавају могућу злоупотребу.

Недобровољни пријем или недобровољно задржавање на лечењу, односно принудна хоспитализација особа са менталним обољењима је „смештање и задржавање душевно болесног лица у одговарајућој здравственој организацији кад је због природе болести неопходно да то лице буде ограничено у слободи кретања или општења са спољним светом“. То је један од најделикатнијих

проблема са којима се срећу психијатри и судије у свом раду.

Принудна хоспитализација у психијатријску болницу регулисана је и чланом 44. Закона о здравственој заштити Републике Србије, који гласи: „Ако доктор медицине, односно специјалиста психијатар, односно специјалиста психијатра, односно специјалиста психијатра процени да је природа душевне болести код болесника таква да може да угрози живот болесника или живот других лица или имовину, може га упутити на болничко лечење, а надлежни доктор медицине одговарајуће стационарне здравствене установе примити на болничко лечење без пристанка самог болесника у складу са законом, с тим да наредног дана по пријему, конзилијум стационарне здравствене установе одлучи да ли ће се болесник задржати на болничком лечењу“.

Као што се из законског појма принудне хоспитализације може видети законодавац не набраја таксативно конкретне разлоге, већ ова набрајања ставља под правне стандарде.

Кад једно лице буде примљено на лечење својом вољом, изјава о са-

гласности за пријем може бити дата у писаном облику пред овлашћеним лицем у здравственој организацији, у присуству два пословно способна и писмена лица. Та лица не могу да буду: радници у тој здравственој организацији, крвни сродници примљеног лица у правој линији, у побочној линији закључно са четвртим степеном, по тазбини до другог степена, супружник примљеног лица, ни лице које је примљено лице довело у здравствену организацију. Лице које је својом вољом примљено на лечење може ову своју изјаву о сагласности да опозове тако да ће се даље задржавање ове особе сматрати недобровољним пријемом.

У оним случајевима када пацијент због природе свог менталног обољења није у стању да схвати информације и да да сагласност, сагласност треба тражити од добро информисаног најближег сродника или заступника пацијента. Ако пацијент има статус недобровољног пацијента, односно пацијента који је недобровољно примљен или задржан на лечењу, надлежни лекар, узимајући у обзир здравствене потребе пацијента, његове интересе и сигурност, као и сигурност других, може, уз сагласност и супервизију одговарајућег стручног тела, да предузме лечење. И у тим случајевима треба информисати пацијента и учинити све што је могуће да се накнадно добије сагласност.

Кад здравствена организација прими на лечење неко лице за које се сумња да је душевно болесно, без његове сагласности или без одлуке суда, као и кад оно дату сагласност опозове, а овлашћено лице или орган те здравствене организације сматра да је потребно његово даље задржавање, дужно је да пријави суду, на чијем се подручју она налази, да постоји потреба да се одлучи о задржавању тог лица на лечењу и ограничавању у слободи кретања. Тог истог дана дежурни лекар здравствене установе дужан је да о задржавању лица обавести Војни одсек, ПУ и Центар за социјалин рад.

Здравствена установа подноси суду пријаву у року од три дана, који почиње да тече од дана пријема на лечење односно од дана опозивања изјаве о сагласности за пријем. Пријава мора да има одређену садржину. Она мора да садржи пода-

тке о лицу које је примљено и задржано на лечењу, лицу које га је довело у здравствену организацију, и по могућности, податке који се односе на природу и степен болести, са одговарајућом медицинском документацијом. Од тренутка пријема лица на лечење, а у року од 48 сати, заседа конзилијум лекара, кога чине три независна лекара психијатријске струке, и чија је обавеза да прегледа пацијента и одлучи да ли постоји потреба о његовом даљем задржавању.

За одлучивање о принудној хоспитализацији стварно је надлежан општински суд, а месно је надлежан суд на чијем подручју се налази здравствена организација.

Поступак се покреће и води по службеној дужности чим суд прими пријаву од здравствене установе или на други начин сазна да је неко лице примљено или задржано на лечењу у здравственој установи без своје сагласно-

сти. Суд неће покренути поступак ако је лице принудно хоспитализовано по одлуци суда. Поступак је хитан, једностраначки и јавност је искључена. Суд обавештава Специјалну психијатријску болницу „Горња Топоница“ о дану када ће судско лекарска комисија радити, а у прилог тог акта доставља и списак болесника за судско лекарску комисију.

У току поступка ванпарнични суд по службеној дужности прикупља правно релевантне чињенице које су од значаја за одлучивање. Суд саслушава вештаке и учесника према коме се поступак води, по правилу, у самој здравственој установи. Суд може одустати од саслушања лица према коме се поступак води, ако саслушање није могуће с обзиром на душевно или физичко стање тог лица или ако би било штетно по његово здравље.

Пошто је поступак хитан, суд је дужан, да по могућности у року од 15 дана од пријаве о пријему лица донесе решење о томе да ли се лице има задржати у здравственој организацији. Уколико утврђивање природе болести то захтева, суд ово решење може донети најкасније у року од 30 дана. Одлука о принудној хоспитализацији треба да садржи одлуку о дужини задржавања. Принудна хоспитализација не може да траје дуже од годину дана. Решењем којим је одређено задржавање суд налаже здравственој организацији да

повремено извештава суд о здравственом стању тог лица. Суд може да одреди и рок у коме здравствена организација мора да подноси ове извештаје ванпарничном суду. Решење се спроводи пре правноснажности, а спроводи га, по природи ствари, сама организација у којој је учесник задржан.

Против решења о принудној хоспитализацији жалбу може изјавити лице према коме се поступак води, без обзира на своје душевно стање. Осим њега, жалбу може изјавити и његов старатељ односно привремени заступник. Жалба се изјављује у року од три дана од дана достављања преписа решења.

Жалба нема суспензивно дејство и деволутивна је. Другостепени суд је дужан да у року од три дана одлучи по жалби.

Поступак за отпуштање принудно хоспитализованог лица покреће суд по службеној дужности кад из периодичног извештаја здравствене организације, који је она дужна да упућује у одређеним роковима, утврди да се здравствено стање задржаног лица побољшава у толикој мери да су престали разлози за његово даље задржавање. Поред тога, по-

ступак за преиспитивање одлуке о даљем задржавању може да буде покренут ипредлогом. Предлог могу да поднесу: задужено лице, његов старатељ, супружник, одређени круг сродника (деца, родитељи, као и деде, бабе, браћа, сестре и унуци ако су са задржаним лицем живели у породичној заједици) као и орган старатељства. Сви ови субјекти који су легитимисани за покретање поступка не могу покренути сам поступак за принудну хоспитализацију. Решење о присилној хоспитализацији не подразумева да се то лице мора задржати присилно хоспитализовано онај период како је то у решењу. Напротив, отпуст је могућ чим се здравствено стање поправи и о томе није потребно обавештавати суд. У пракси се дешава да суд упути неког ради

принудне хоспитализације, а здравственој установи остави рок за утврђивање да ли постоје разлози за принудну хоспитализацију (обично три дана), након чега се доноси решење о принудној хоспитализацији.

Пошто утврди здравствено стање задржаног лица вештачењем и његовим саслушавањем, суд доноси решење којим одлучује да се задржано лице отпусти из здравствене организације у

којој је одређена п р и н у д н а хоспитализација.

Уколико суд нађе да нису испуњени услови за отпуштање задржаног лица он доноси решење којим предлог одбија. Против овог решења може се изјавити жалба у року од три дана, од дана пријема решења. Жалбу могу да изјаве само задржано лице и његов старатељ, што значи да је не могу изјавити сви они који су овлашћени да ставе предлог којим се овај поступак покреће. Првостепени суд је дужан да жалбу одлагања достави првостепеном суду који је дужан да спроведе поступак по жалби у року од три дана.

Кадздравственаорганизација оцени да задржано лице треба да остане на лечењу и после истека рока одређеног у решењу суда, којим је одређено задржавање, она

је дужна да у року од 30 дана пре истека тог времена предложи суду продужење принудне хоспитализације. Поступак се покреће предлогом и двостраначко је.

Суд спроводи поступак тако што одређује поновни преглед задржаног лица (вештачење најмање два лекара) и саслушањем тог лица, ако је то могуће и није штетно по његово здравље.

На поступак по жалби примењују се правила која важе за поступак по жалби против решења о задржавању.

Поступак за продужење принудне хоспитализације може се водити више пута, сукцесивно, пошто је задржавање временски ограничено.

На крају се поставља питање да ли принудна хоспитализација служи умирењу страхова околине од ментално болесних људи и ко сноси одговорност за њихову хоспитализацију, психијатри или правници? И да ли се људи више плаше ментално оболелих или оних који са њима раде?

Чији је „Правник“?

„Правник“ уређује уређивачки колегијум, на челу са Главним и одговорним уредником. Сви чланови уредништва су студенти нашег факултета. Уређивачка концепција, која подразумева избор тема и садржаја који ће се наћи у часопису је у потпуности поверена члановима редакције и не подлеже утицају ни цензури ниједног другог органа факултета. Једини контролори рада редакције јесу сами студенти због којих „Правник“ и постоји. Данас се са правом може рећи да „Правник“ припада свима нама, да представља јавно добро свих студената.

Додела стипендија Партнерства за образовање у развој заједнице

НАЈБОЉИМА, 2000 ЕВРА

Програм *Партнерство за образовање и развој заједнице (ПЕЦД)* је јединствени програм подршке образовању у Србији, који се од 2004. године спроводи у Нишу. ПЕЦД помаже и подржава најбоље нишке студенте са четири факултета Универзитета у Нишу - Економског, Електронског, Ма-

Проф. др Радослав Бубањ, ректор Универзитета у Нишу и господин Скип Борнхитер, директор Фабрике дувана – Ниш, 06. априла, уручили су стипендије следећим студентима Правног факултета: Душану Јовановићу, Николи Божановићу, Иви Поповић, Вери Миленковић, Оливери Јовановић, Нини Гавриловић, Владици Маричићу, Биљани Стевић, Душану Паравини и Влади-миру Јоцићу.

шинског и Правног факултета. Овај програм почива на три кључна стуба: појединачним стипендијама, стипендијама за студенске групне пројекте и летњој пракси у *ДИН Филип Морис*. Пружајући подршку студентима на њиховом путу до завршетка студија, ПЕЦД додатно мотивише најдаровитије појединце да своје образовање наставе у Нишу, да по завршетку студија остану у свом граду и активно се укључе у његов развој. Победници се награђују са по 2000 евра. Награђени стипендисти добијају могућност учествовања на тренинзима за унапређење знања, као и на летњој пракси у *ДИН Филип Морис*. Од добитника ПЕЦД стипендије се очекује да се укључе у активности које ће донети напредак граду Нишу.

Кандидати који су желели да аплицирају за ову стипендију морали су да попуне пријавни образац, поднесу своју биографију, документа са приказом успеха на факултету и два писма препоруке. Затим је уследило полагање теста интелигенције, опште информисаности и теста енглеског језика. Интервју је представљао последњу фазу тестирања са кандидатима који су се пласирали у најужи круг. Значајно је нагласити да је један од критеријума за добијење стипендије било и ангажовање студената у локалној заједници, наставним и ваннаставним активностима.

*Оливера Јовановић
Фото: Д. М. Цар*

Паралелни интервју:

МИЉАНА ТОДОРОВИЋ-КРСТИЋ И МИЛОШ ПРИЦА

Да ли сматрате да болоњски начин студирања заиста омогућава боље образовање?

Миљана: До сада, наше искуство говори да прва година полаже испите много брже него претходне. У том смислу, систем је ефикаснији. Да ли ће омогућити боље образовање, видећемо за неколико година, најраније када прва генерација буде завршила основне студије. Сада се не може дати одговор за то питање.

Милош: Не могу вам дати коначан одговор на ово питање, зато што је на факултету болоњски систем образовања тек почео да се примењује. Сматрам да ће идеје болоњског система образовања учинити

квалитетнијим процес наставе на факултету. Моје је мишљење о систему образовања и о начину рада да је једино мерило квалитет студената, односно квалитет њиховог знања. Оно што је прва оцена овог система образовања је то колико ће из тог начина рада и из тог приступа знање студената бити квалитетније. И желео бих да нагласим да болоњски систем

образовања захтева одређене претпоставке како би се он према овој идеји могао успешно применити, а то је менторски приступ студентима и рад у малим групама.

Какав је осећај стати са друге стране катедре, а тек сте дипломирали?

Миљана: Било је чудно, али сам имала толико посла да нисам имала времена за неко посебно прилагођавање. Разлика у годинама између мене и мојих студената није велика, али ипак постоји. Мојим колегама који раде на старијим годинама је у неку руку теже, јер су често и млађи од оних студената који су обнављали године.

Милош: Ја то видим као једну погодност. Када сам уписао Правни факултет моја идеја је била да будем судија, али временом сам увидео да бих волео да радим на факултету са младим људима. Управо

Моје је мишљење о систему образовања и о начину рада да је једино мерило квалитет студената, односно квалитет њиховог знања.

то што та разлика није велика ја видим као једну погодност приликом рада са студентима. Оно што морамо имати у виду је то да сви припадамо истој породици, истој кући и да у раду морамо поштовати одређене академске узусе и да нашим понашањем односно нашим радом и сарадњом учинимо да знање студената буде квалитетније, а да наша кућа буде још боља и уређенија.

Уколико Вам студенти поставе питања на које не можете да дате одговор како се сналазите у том тренутку?

Миљана: Зависи какво је питање. Кажем да нисам сигурна, да ћу проверити или консултовати професора.

Милош: Хвала Богу да постоје добри студенти а самим тим и

Разлика у годинама између мене и мојих студената није велика, али ипак постоји. Мојим колегама који раде на старијим годинама је у неку руку теже, јер су често и млађи од оних студената који су обнављали године.

таква питања. Слушао сам од неких дивних професора, а и читао сам о појединим професорима које нисам имао прилике да слушам, да није срамота ако се постави такво питање где не знате одговор. Штавише са одушевљењем прихватам таква питања. Имао сам ситуацију да ми студент постави питање на које не могу одмах да дам одговор, али оно што је свакако сигурно је то да смо дискутовали о томе и на крају дошли до одговора. Не страхујем од таквих питања и пошто изводим вежбе на великом броју предмета просто је немогуће да не дође до такве ситуације.

Данас када најбољи студенти одлазе из наше земље шта Вас је навело да останете у њој?

Миљана: Имала сам среће да одмах добијем посао.

Милош: Ја сматрам да је родољубље један од чинилаца човекове среће. Љубав према отаџбини је главни мотив који ме је покретао у мом раду до сад, а и надаће ће бити. Морамо да учимо од других и бољих, али и прихватити само што је у националну корист. Сматрам да свако треба да живи за своју отаџбину и своју нацију. Ове речи не треба наравно схватити као осуду оних који су из ње отишли другим путем вођени неким својим амбицијама. У мом случају ово осећање је врло јако, тако да не бих могао себе трајно замислити негде другде него у држави Србији.

Фејсбук и учење?

Миљана: Имам налог на Фејсбуку и за сада одбијам захтеве студената. Обећала сам им да ћу их прихватити када буду уписали другу годину. Немогуће је, а и не треба проводити време само у учењу. Треба се и дружити, излазити, заљубљивати... Само треба направити равнотежу, добро се организовати и онда све може да се постигне.

Милош: Немам Фејс, али интернет комуникација може много да помогне студентима и уколико се интересују могу доста тога да науче, а и уколико имају неких недоумица ту су асистенти и професори који увек могу да одговоре на постављена питања. Тај вид комуникације сматрам веома повољним за студенте и саветујем да чешће користе.

Који испит Вам је био најтежи, просек, поништен испити?

Милош: Ја сам имао такав приступ да сам више пажње посвећивао оним материјама које сам више волео и које су ми биле занимљивије. Чини ми се да сам Облигационо право доживео као тежи предмет и да само због тога што сам желео добро да га припремим потрошио више времена него што ми је у просеку било потребно за друге предмете. Просек ми је 9,45, а испите сам поништавао у ситуацијама када нисам био задовољан.

Дали постоје битне вештине приликом запошљавања?

Миљана: Наравно, али које су вештине битне зависи од посла за који се конкурише.

Милош: Да би вештине и квалитети дошли до изражаја, потребан је један потпуно другачији амбијент друштвено-политички, државно-правни, економски где би одабир кандидата био вођен идејом квалитета, што данас у Србији није случај.

Имао сам ситуацију да ми студент постави питање на које не могу одмах да дам одговор, али оно што је свакако сигурно је то да смо дискутовали о томе и на крају дошли до одговора.

Које особине личности су неопходне за постизање резултата на факултету?

Миљана: За постизање резултата важан је само континуирани рад.

Милош: Свакако, на првом месту су радна навика и марљивост. Најважније је да се то одмах на почетку схвати и примењује, да се направи прави распоред и да се све четири године схвате као једна целина.

Чега ћете се најрадије сећати из студенског живота?

Миљана: Само успешно положених испита.

Милош: Најрадије се сећам живота у студентском дому. Мислим да је то најдрагоценије искуство које сам у животу добио. У дому сам стекао пријатеље и о животу научио много тога што нисам знао. И мислим да су студенти који нису имали прилике да живе у студентском дому пропустили један предиван осећај и предивне тренутке који ће чини ми се вечно остати у сећању.

Да ли се добијено знање приликом студирања може применит практично и ван земље?

Миљана: Наравно, мислим да може.

Милош: Морамо се сви на факултету потрудити да стечено знање има успешну практичну примену. По мом мишљењу најважнија особина правника практичара јесте способност квалификације те усавршавање на факултету потребно је подредити развијању способности квалификације.

Најрадије се сећам живота у студентском дому. Мислим да је то најдрагоценије искуство које сам у животу добио.

Имам налог на Фејбуку и за сада одбијам захтеве студената. Обећала сам им да ћу их прихватити када буду уписали другу годину.

Чија подршка Вам је најважнија била у току студирања?

Миљана: Подршка супруга.

Милош: Наравно подршка моје породице, мојих родитеља, браће. Дакле, мојих најближих.

Шта Вам је важније у животу: приватна или пословна страна?

Миљана: Уопште не постављам питање шта је важније. Важно ми је и једно и друго.

Милош: Када говорим о личној срећи, ја бих ту издвојио љубав према својим најмилијима, драгој особи, али свакако љубав према ономе што радите и љубав према отаџбини. Поменути чиниоци опредељују личну испуњеност.

*Лигија Миладиновић
Александра Христић
Фош: Филип Лазаревић,
www.byphilip.com*

Једна жеља

Дуго сам била луталица која је тражила начина,
да оствари све своје изгубљене снове,
а ни једног трена нисам помислила
да се срећа твојим именом зове!
У своје кофере ставила сам прошлост, успомене,
све оно што ме јако боли...
И послала сам их далеко
А срце коначно отворила да воли!
твојом појавом, отворио си ми очи,
показао лепу страну живота,
уверио ме да реалност није састављена
само од тужних нота!
Због тебе све тужне елесије нестале су из мене..
А срце које је давно уснило,
пробудило се и престало да вене!
Зато причај ми брже!
Јер, нико не зна шта ће сутра да се деси..
Сада си ту а сутра ко зна где си!
Загрли ме чврсто,
не дај празнини да дише..
Нека ми се твоји додири увуку под кожу
ако те не видим више!
Гледај ме!
Хоћу да запамтим тај поглед из дна душе..
Нека ме он води ако ми се једном све куле сруше!
Допусти ми, да са твојих усана узимам дах!
И чврсто ми држи руку отерај овај страх!
Плашим се, сада више него икада пре,
Јер коначно имам нешто вредно,
Да не изгубим те!
Зато те молим, где год да кренеш води ме са собом..
Јер имам само једну жељу..
Да ми свако јутро почиње са тобом!

Милена Стаменковић

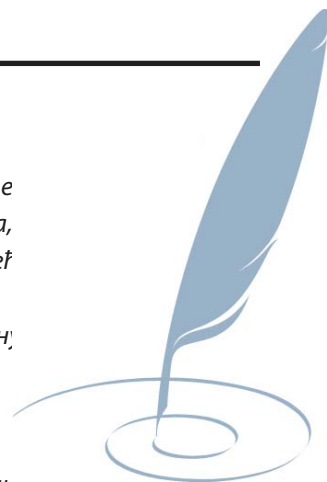
Можда...

Да ли је пролеће донело среће
или ти је туга у срцу остала,
можда је зима крива за несрећ
што се са нама поиграла.
Да ли си икада, у зимском дан,
пожелео своју љубав стару
или си бар сањао...
да си ми се вратио.
Можда си негде далеко тужан,
или си као и ја срећан.
Можда је живот за нас двоје-
сувише суров, сувише ружан.
Можда и ми једном схватимо
да једно за друго патимо
и можда све заборавимо
и једно другоме се вратимо.

Сузе твоје мале

Где су сада оне смеђе очи
што су ме у мраку тражиле,
где је сада она смеђа коса
што ми је крала погледе...
Где су оне усне
што су лепотицом ме звале
где су сада да виде
сузе твоје мале.
Кога сада гледају те смеђе очи
чији прсти кроз твоју косу пролазе,
а кога сада љубе те усне румене
кога твоје руке пале
када не видиш сузе твоје мале.

Сандра Митровић

ПРАВНИК

Ко може да пише за „Правник“?

За „Правник“ може да пише сваки студент нашег факултета без обзира на годину студија, постигнути успех или на чланство у некој студентској организацији. Они од дописника, који имају воље и времена, могу и да уђу у уређивачки колегијум листа. У „Правнику“ има места и за текстове студената других факултета за које уредништво сматра да могу бити интересантни нашим студентима.

Беседа Александра Илића, који је победио на такмичењу одржаном поводом дана факултета

ПАРЛАМЕНТАРНА КУЛТУРА

Вероватно су вам рекли, пре него што сам ушао, да ћу вам говорити о парламентарној култури. То сам њима рекао да би' их заварао, да бих добио могућност да се вама обртим. Овде сам јер морам да обавим свој радни задатак. Повремено радим као ПР менаџер циркуса – лице задужено за односе с јавношћу. Дакле, ја нећу помињати парламент. Рекламираћу циркус. А ви ако нађете нешто заједничко између њих знајте да је свака сличност случајна. Даме и господо, из нашег циркуса свакога дана допире програм до ваших малих екрана. Наш циркус броји 250 сталних чланова и огроман број помоћног особља. Рећићете: какав је то циркус без животиња? Не брините, сваком нашем члану поверили смо да уђе у улогу неког животињског карактера. Па, ће вам у представи бити јасно ко је јагње, а ко вук; ко је магарац, а ко мајмун; ко је змија, а ко жаба, жаба. Имамо и циркузанте који су задуже-

ни да опонашају биљке. И то егзотичне! На пример: палма. У нашем циркусу нема јефтених трикова! Све то дебело кошта пореске обвезнике! Милиони су у питању! Али зато имамо тачке и представе које ниједан други циркус нема! Гутање стакла и сабљи је превазиђено. То је за 19. век. Ми смо циркус за 21. век – овде се гутају псовке и клетве које желудац не може да свари. Вештичарење је можда забрањено на телевизији, Милану Тароту, Видовитој Зорки, Клеопатри, али све како би се повећала гледаност наше Вјештице Радете, Наташе, Гордане. Ако имате финансијских проблема наше бабе врачаре помажу сто посто. Потребно је само да донесете своју слику из лажног пасоша који је издао наш конзул и два увета пребијеног амричког студента и у року од месец дана можете добити и до милион долара! Дрессура страначке дисциплине тачка је коју годинама са успехом изводимо! Кулминацију

нашег спектакуларног циркуског програма, трик са нестајањем, наши су циркузанти довели до савршенства. Телепортују се где год пожелеле, по цео дан их под шатром нема, а за ту тачку на крају месеца благајна их богато награди.

Наш успех крунисан је и на међународном плану. Многи наши бивши чланови сада су интернационалне звезде и чланови чувеног циркуса у Хагу! На домаћем плану, остварили смо сарадњу са продукцијском кућом „Емоушн“ – реализовали смо пројекат „Велики брат“. У току је сарадња са „Грандом“, а ускоро почиње емитовање серије коју већ 20 година снимамо: „Србија гори, а парламент се чешља“.

„Мислим, немој да се љутите“, култура циркуса и циркузаната јесте забавна, али није за парламент. Panem et circenses – „политика хлеба и игара“ коју води наш парламент добила би од старих Римљана чисту јединицу из владања.

Апсолутни победник у свим категоријама и категорији задата тема и победник жирија публике је Александар Илић.

Победник у категорији слободна тема је Александра Јовановић.

Победник у категорији импровизација је Милена Стаменковић.

Јер наши посланици владање овом политиком нису савладали. Они су разумели да хлеба треба да буде само за оне који су на власти. Од хлеба за народ, давно су одустали. У својој парламентарној некул-

тури много су се заиграли, а та игра мора што пре престати!

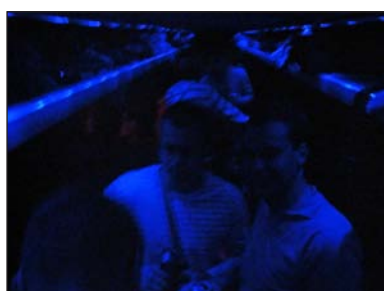
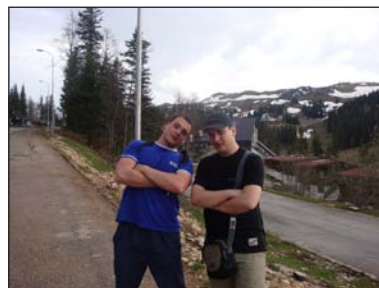
Пословица каже да нећете помоћи гладноме човеку ако му дате рибу, већ ако га научите да пеца! Дакле, суштина

је у учењу. Ја то знам из личног искуства! Јер сам имао девојку која ми није дала рибу, али ме је научила да пецам.

Култура, па и она парламентарна, је нешто што се може научити. Ако немају од кога другог, нека уче од нас. Позивам вас да својим примером покажемо да циркузанти у парламенту не представљају нас баш у свему што тамо раде. Нека схвате да небо над Србијом није кров циркуске шатре, иако је понекад шарено од облака. Нека схвате да они својим нерадом не троше државне паре, већ паре народне! Нека схвате да смо ми много бољи народ од оног како нас они представљају.

ПРАВНИЈАДА 2009. - ЈАХОРИНА

На великој екскурзији правних факултета бивше Југославије, учествовало је око 800 студената из Србије, Хрватске, Босне и Херцеговине, Македоније и Црне Горе. Током петодневног боравка на Јахорини, предивном туристичком центру, невероватне лепоте и невероватно очуване природе, сви студенти су учествовали у феноменалном, квалитетном дружењу, у коме су једноставно заборављени сви проблеми из прошлости. Међутим, Јахорина није било једино место које се могло видети. Имали смо прилику да посетимо и Сарајево. Док смо пили кафу, која нас је разбудила, после јединог кишног дана на Јахорини и јели дефинитивно најбоље ћевапе, већина нас се осећала као код куће, као никада и ни на једном месту до тада. У аутобус, који нас је враћао за Јахорину, усли смо са реченицом: „овде се морам вратити“.

На путу за Ниш, једна од станица, не за одмор, већ на наше изненађење, био је Вишеград. Наравно, мост Мехмедпаше Соколовића био је разлог доласка.

Поред фотографија, имамо још успомена са ове Правнијаде. Пријатељи са којима смо у скоро свакодневном контакту и наравно пехара. Није ово био само одмор са кога смо се вратили празних руку, за спортисте ово је био велики спортски турнир на коме су постигли изузетне резултате. Наше полице красе три пехара – друго место у женској одбојци, треће место у мушком фудбалу и треће место у мушкој одбојци.

Ако сте, макар на секунд, читајући овај текст пожелели да будете учесник неког од ових догађаја или били љубоморни на овакве проводе и пријатеље које сте пропустили да стекнете, не брините. Пружамо вам још једну шансу под именом „Правнијада - Охрид 2010.“ (према тренутној најави).

Јована Живић

Поводом 200 година од Чегарског боја

НА ЧЕГРУ, СРПСКА ВОЈСКА, ПОГИНУ

Надомак Ниша, на брду Чегар, код села Каменице, подигнут је споменик војводи Стевану Синђелићу и његовим јунацима који су храбро жртвовали своје животе на олтару отаџбине за слободу Србије 31. маја 1809. године.

Година 1809. била је кобна за први српски устанак. Српске

вође повеле су војску на Видин, Ниш и Нови Пазар да би се сусрели са Црногорцима и према Босни. План није остварен - српска војска је поражена на Чегру код Ниша и настаје период тешке и неизвесне борбе за опстанак устанка.

О тој судбоносној битци, један од учесника испричао је :

„У среду по св. Троици упарише се коњици турски, прво бели, па за њима зелени, за овим алатасти, па доратасти, па најпосле црни, а пред први ред истераше два топа коњичка; па кад дову свршише, они избацише два топа те полако приближише се шанцу чегарском. Одавде, из шанца, оспе се један плотун па се

претрже, а Турчин онда преко шанца, који је био без коља и врљика, што није имало горе наблизу, па стадоше севати сабљама и сећи. Срби су се држали јуначки, секли су ножевима и тукли кундацима Турке, од јутра до инђидије и попадају готово сви.“ Тако је сликовито о овом догађају испричао стари Илија Ћоса из Делиграда.

Битка на Чегру 1809. године је одлучујући сукоб Срба са Турцима у Првом српском устанку (1804-1813), од чијег исхода је зависила судбина устаничке Србије. Ослобођење Ниша у устаничким плановима национално-ослободилачке политике, био је најбитнији циљ обнове српске држав-

Ослобођење Ниша у устаничким плановима национално-ослободилачке политике, био је најбитнији циљ обнове српске државе.

ве. И међународна политичка акција устаничке Србије, у својим захтевима преговарачке политике са Турцима увек траже прикључење Ниша Србији. Тако Руски изасланик у Београду, током Првог српског устанка, Константин Родофиникин, обавештавајући царску Русију 1808. године, посебно наглашава да у састав будуће Србије "мора бити и Ниш". Исто тако, руска влада у преговорима са Наполеоном и Турцима, 1808. и 1809. године, обавезно истиче да у састав Србије мора ући и Ниш. То, уосталом, и Карађорђе, почетком 1809. године захтева од Руса, који преговарају са Турцима. У таквом расположењу је, у пролеће 1809. године, и започела српска војна операција према Нишу. Српска устаничка војска, са око 16.000 бораца, предвођена главним заповедником Милојем Петровићем, командантима Хајдук Вељком и Петром Добрњцем и војводама Илијом Барјактаревићем, Пауљом Матејићем и Стеваном Синђелићем, пристигла је 27. априла 1809. године на домак Ниша код села Каменице, Доњег и Горњег Матејевца. За месец дана боравка, српски ратници су овде изградили шест утврђених шанчева, читав систем редута, магацина и других фортификација. Дуго устаничко задржавање крај Ниша користило је и Турцима да ојачају своје редове војницима из Софије, Једрена, Приштине, Лесковца и Врања. Коначно, Турци су, 31. маја 1809. године, напали најистуренији српски логор, укопан на узвишењу Чегар, којим је командовао ресавски војвода Стеван Синђелић. Бој се во-

дио читав дан. У овом боју који нам у будућности треба послужити као симбол несегичне храбрости, пожртвованости и љубави према својој земљи и слободи, није било преживелих Срба. Нападу од стране многобројнијих турских снага, Срби су се храбро супроставили. Бој се водио читав дан. Турци су нападали у таласима. Пораз је проузрокован и сукобом међу српским старешинама, па Стеван Синђелић није добио помоћ из осталих шанчева.

То потврђује и летописац Ламартин, записавши на маргини црквене књиге "Пентикостар": "На Чегар српска војска погину; старешине се скараше и војску издадоше". Војвода Стеван Синђелић је тада извео херојски подвиг: пуцњем у барутану дигао је у ваздух читав шанац, усмртивши око три хиљаде српских и шест хиљада турских војника.

Због губитака које претрпеше у овој страшној бици, Турци се осветише подизањем Ћеле-Куле, страшног споменика, турске суровости и мржње. Најранији опис Ћеле-Куле, са податцима о величини, бележи професор београдског Лицеја, Исидор Стојановић, који је 24.

"На Чегар српска војска погину; старешине се скараше и војску издадоше". Војвода Стеван Синђелић је тада извео херојски подвиг: пуцњем у барутану дигао је у ваздух читав шанац, усмртивши око три хиљаде српских и шест хиљада турских војника.

август 1864. године посетио овај објекат.

Четвороугаона је, висине "15 стопа" (4,65 м), ширине "13 стопа и 4 палца" (4,09 м), а дужине око "13 стопа" (4,03 м), са уграђеним главама у "од цигала створене квадрате кречом утврђене".

Укупно, на све четири стране Ћеле-Куле било је 56 редова. У сваком реду по 17 лобања, што укупно износи 952. Изградивши Ћеле-Кулу, Турци су је штитили, забрањујући Србима да односе лобање са њених зидова ради сахрањивања. Желели су да, постојањем једног оваквог објекта, спрече сваку помисао Срба на буну или устанак. Ћеле-Кула је стављена под заштиту закона 1948. године, а одлуком Скупштине Србије - од 7. априла 1979. године - проглашена је културним добром од изузетног значаја. Маја 1989. године нишки Завод за заштиту споменика културе упутио је предлог за уврштавање Ћеле-Куле у листу светске баштине УНЕСКО-а.

Данас, две стотине година након битке на Чегру, када сагледамо битку и све последице које су након ње уследиле, можемо само рећи да су наша земља и наши мали, али храбри сељаци поднели највеће жртве за слободу и независност него било који народ који се борио за слободу.

Те стога у овим тешким временима по нашу земљу кажемо: "Срби, не заборавите Чегар. И живите за своју земљу..."

Марко Ђорђевић
Фото: Д. М. Цар

Пинк Флојд

ЗАЧЕТНИЦИ ПСИХО РОКА

Несумњиво да ера психоделичног рока започиње управо британским бендом Pink Floyd. Иако су само „још једна цигла у зиду“ рокенрола њихов допринос рок култури остаће упамћен кроз филозофске текстове, визуелне префомансе, иновативне изгледе омота плоча, употребу електронике, кроз квалитетну мелодику и невероватну хармонију, те прво место светских топ листа седамдесетих и осамдесетих година и 25 милиона продатих албума широм света.

Три пријатеља, Роџер Ватерс (гитариста), Ричард Рајт (клавијатуриста) и Ник Мејсон (бубњар), су 1964. основали бенд који се звао Sigma 6. Како бенд није успео да се прослави мењају име у T-Sets. Када су им се 1966. године прикључили гитаристи Боб Клоуз и Сид Барет, бенд добија име по двојци блузера, Пинку Андерсону и Флојду Каунсили, које ће их прославити као Pink Floyd.

Већ у јануару 1967. издају два сингла: „Arnold Layne“ и „See Emily Play“, који се котирају доста високо на Британској листи синглова, најављујући будући успех дебитантског албума „The Piper At The Gates Of Dawn“. Тад почињу турнеју и сарађује са дотада већ познатим гитаристом Џимијем Хендриксом. Ова турнеја је повећала популарност Пинк Флојда, али 1968. године Сид

Барет напушта бенд из здравствених разлога, због употребе ЛСД-а, а његово место долази Дејвид Гилмор, који касније постаје и вођа овог бенда. Следећа година донела им је учешће у филму „The More“ где су јасно изразили свој музички таленат. У исто време бенд је радио на свом новом албуму „Meddle“, са чувеном двадесеттросатним песмом „Echoes“. Тада се и појављују у филмовима „La Valleea“ и „Live At Pompeii“, чувеном документарцу снимљеном у Помпеји.

„The Dark Side of the Moon“ је најпродаванији рок албум у историји ове врсте музике.

Настао је 1973.

као суморно и мрачно ремек дело, са бисерима као што су „Money“ и „Time“, и многи га сматрају

најзаједљивијим албумом свих времена. Продат у 2,5 милиона примерака, овај незаобилазни албум у колекцији сваког љубитеља рок музике, остао је на топ листама чак више од 300 недеља и обезбедио групи вечну славу. Следећи албум који задржава место свог претходника био је Wish You Were Here, посвећен оригиналном текстописцу и гитаристи Сиду Барету. На овом албуму, један од најпознатијих инструментала „Shine On You Crazy Diamond“ морао је бити подељен на два дела, јер није могао да стане на једну страну плоче.

Роџер Вотерс је 1977. године компоновао материјал за албум „Animals“ са стиховима још отровнијим него обично. Три дуге циничне песме: „Dogs“, „Pigs“ и „Sheep“, које критикују људске навике и поступке, можда најближе љубавним песмама од свега што је Pink Floyd икада урадио. Турнеја, којом је плоча промовисана, била је уобичајено спектакуларна и остала је запамћена по џиновској свињи која је летела изнад публике за време свирке. Албум, којег чак поједини критичари сматрају критиком капитализма, инспирисан је Орвеловом „Фармом животиња“ која представља критику комунизма у Стаљиново доба. Џиновско прасе, које је од тада постало заштитни знак групе, једном је одлетело са бине на Калифорнијском фестивалу. Поштенем налазачу следила је новчана награда уз доживотне улазнице за фестивал. Прасе је нађено избушено на једној капији.

Чувена епска рок опера The Wall, на којем је најпознатија била „диско ствар“ - „Another Brick in the Wall“ која је доспела на топ листе управо због контраверзног стиха „We don't need no education...“ настаје 1979. године. Албум говори о искушењима велике рок звезде. Вотерс кроз песме које се на њему налазе овјашњава да је „зид“ заправо ментална баријера коју је морао да изгради између себе и обожаваоца како би могао да

настави свој наступ. Фебруара 1980. године Пинк Флојд организује низ презентација, замишљених као театрални израз њиховог новог албума „The Wall“ који убрзо доживљава светски успех. Вотерсови ставови о сукобу индивидуалности и конформизма били су довољно интригантни да доведу до продукције филма „The Wall“ у режији Алана Паркера, са Бобом Гелдофом у главној улози. Чинило се да ће Пинк Флојд наставити да блиста и у новој деценији али проблеми су већ почели 1982. године. Свој последњи заједнички албум „The Final Cut“, бенд је снимео 1983. године. Тада је Вотерс отисао, због жестоке свађе са Гилмором, да би се 1984. године бенд потпуно распао и свако од њих почео је да ради соло пројекте.

„A Momentary Lapse Of Reason“, настао по здружибању Ника Мејсона и Дејвида Гилмора, је још један од успешних албума у низу Pink Floyd, на којем доминира Гилморев таленат врсног гитаристе, али оно што је недостајало овом албуму било је Вотерсово мајсторство. Исте године се у групу вратио и Ричард Рајт. Три године касније, активни Пинк Флојд (Рајт, Мејсон и Гилмор) објављују албум „Division Bell“ за који су песме компоновали Гилмор и његова бивша девојка, новинарка Поли Самсон, који је уједно наставак претходног албума „A Momentary Lapse Of Reason“. Бенд је пошао на нову спектакуларну турнеју која ће бити документована

на касније објављеном дуплом ЦД-у „p*u*s*s*e“, а круна њиховог успеха био је управо улазак у кућу славних 1996. године.

Колико је група била популарна доказује и то што је ФК Ливерпул узео део њихове песме „Fearless“, „You'll never walk alone“, за своју химну, иако је Роџер Вотерс био ватрени навијач Арсенала.

После више од двадесет година, Pink Floyd је задњи пут у пуном саставу био 2005. године на концерту Live 8. јер је већ седног јула 2006. преминуо Сид Барет, човек који је био покретачка снага бенда на почетку каријере, а 15. септембра 2008. године после дугогодишње борбе с канцером умире и Ричард Рајт.

Ако погледамо у ретровизор времена, видећемо да су иза себе, као професионалци у свом послу, оставили ремек дела, непоновљиве песме, спотове и документарце. За њихов успех најбољи доказ само ми који их слушамо свих ових деценија, те би сваки коментар био излишан јер заиста не постоји реч која би описала њихов допринос рок култури.

Лидија Миладиновић

Фјодор Михайлович Достојевски

НА ГРАНИЦИ СА ЛУДОШЋУ

Да, ништа није тако невероватно као стварност, рекао је, и био један од најбољих мађионичара писане речи, онај који је од стварности правио будућност. Фјодор Михайлович Достојевски рођен је 1821. у веома сиромашниј породици. Његов отац био је војни лекар племићког порекла и, иако је радио у једној јавној болници у Москви, породица Достојевки живела је у скученом стану и околностима које ни у ком случају нису биле раскошне, јер је тај положај у Русији био врло мало цењен. Отац му је био мали тиранин кога су убили под непознатим околности-

Прве године свог живота провео је у сиротишћу, са својим братом. Читао је даноноћно и ту се и родила прва искра одушевљења за човечанством, али је она проузроковала да се он почне клонити људи.

ма (истраживачи књижевних дела Достојевског обично виде аутобиографску црту у односу који Иван Карамзов има према убиству свога оца. Наиме, он није спречио убиство свога оца иако је могао, тако да је на неки начин крив за његову смрт, док је Достојевски целог живота патиио од сличних осећаја кривице, јер је његовог оца убио његов кочијаш). Прве године свог живота провео је у сиротишћу, са својим братом. Чи-

тао је даноноћно и ту се и родила прва искра одушевљења за човечанством, али је она проузроковала да се он почне клонити људи. О годинама, сиромаштвом обојеног детињства никада није говорио, што из страха од сећања, то и због незадрживог поноса који се није угљенисао. Натеран оскудицом, по очевом налогу одлази на Инжињерсковојну академију, али ни тамо не проналази пријатеље, осим Шилера и Балзака које преводи у касним вечерњим сати-ма, сањарећи, попут јунака свих његових светова. Као двадесетчетворогодишњак 1884. године написао је, страствено, готово у сузама, мајсторску студију „Бедни људи“. Ти бедни људи учинили су да се о Достојевском говори као о новом Гогољу и да се прича да ни он сам није свестан шта је створио. Убрзо бива ухапшен због дружења са једним тајним друштвом младих људи који су прихватили социјалистичке теорије Сен-Симона и Фуријеа. Ови

Речено му је да ће бити погубљени, одведен је на место одређено за извршење казне, свезали су му очи, свукли га до кошуља и завезали за ступове, а тек тада прочитали пресуду којом се смртна казна претвара у осам година робије у Сибиру. Кажу да је тада певао од среће.

млади људи састајали су се у кући Михаила Петрашевског, чиновника Министарства спољних послова. Наравно, видно узнемирени устанком 1848, руски политичари обрачунавали су се са свим противницима, међу којима је, као припадник малопре поменутог круга, био и Достојевски. Он није био само ухапшен, већ и осуђен на смрт. Речено му је да ће бити погубљени, одведен је на место одређено за извршење казне, свезали су му очи, свукли га до кошуља и завезали за ступове, а тек тада прочитали пресуду којом се смртна казна претвара у осам година робије у Сибиру. Кажу да је тада певао од среће. Тај дан, дан када је попрви пут избегао смрт заувек је оставио ожиљак на срцу Достојевског, никада га није преболео. Четири године принудног рада Достојевски је провео са убицама и лоповима, јер тада још није било уведено издвајање обичних осуђеника од политичких. Описао их је у *Записима из мртвог дома*. Морајући да пронађе излаз, не би ли сасвим полудео у том мору неморала, нашао је утеху у Хришћанству. Када су му скинули ланце, када је требало да иза себе остави Сибир, тада га је уцртао у срце, вечито хлад-

Све чешће има епилептичне нападе, које користи као највећи извор своје инспирације.

ни и окрутни. Здравље му је разорено, слава распршена у прашину, а живот уништен, само његова радост остаје недирнута и неозлеђена. Тамо, у Сибиру, у прогонству, где није могао да објави ниједан свој рад, склапа онај необични брак са својом првом, болесном женом, Маријом Александровном, којом се жени из интереса. Већ тада је био меланхоличан и депресиван. Као заборављени човек враћа се у Петроград, али се његова слава обнавља у року од годину дана. Заједно са својим братом оснива часопис који брзо напредује и чини се да је судбина Достојевског заувек осигурана. Међутим, убрзо му умире жена, а затим и брат и двоје деце, а он почиње свој пут лутања Европом, које је за њега значило само одвојеност од Русије. Све чешће има епилептичне нападе, које користи као највећи извор своје инспирације. У међувремену, жени се стенографињом, у њој налази жену пуну одажности и са таквим смислом за прагматично да је уз њену помоћ успео одговорити на све рокове и постепено се ослободити новчаних неприлика. За време боравка у иностранству он мрзи Немце у Немачкој, Французе у Француској и то само зато јер нису Руси. У току четири године настају његови непревазиђени „Злочин и казна“, „Идиот“, „Зли дуси и Играч“, а породица се, пошто

је стекла материјалну сигурност, могла вратити у Русију. Његово последње дело, „Браћа Карамзови“, где га је током писања и задесила смрт, је и најуспешније. Умире 1881. године и на његовој сахрани одједном се остварује сан - Јединствена Русија. Онако како су у његовим делима били сједињени сталежи, класе, тако су сада, стотине хиљада људи били једно тело, и млади принчеви, и сиромаси и студенти, официри, радници, и попови... Сви су били једна Русија. Своја дела писао је за новац, увек у уским роковима. Није било времена за грешке, писао је све или ништа, како је често говорио. У његовим романима нема распеваности речи, блештаљвих литерарних украса, али има психологије, урањања у сложени свет мисли и осећања. Нико као он није приказао свет сена које се невидљиво преламају кроз људску душу. Нико није дао дубље онај горки бол који обавија малог човека. Сваки носи у себи дубоку потребу да нађе своје место и улогу у Русији, а разлог што је не налазе ознака је интелигенције тога времена.

Умире 1881. године и на његовој сахрани одједном се остварује сан - Јединствена Русија. Онако како су у његовим делима били сједињени сталежи, класе, тако су сада, стотине хиљада људи били једно тело, и млади принчеви, и сиромаси и студенти, официри, радници, и попови...

Његова кћи, Љубов, говори у својим успоменама о оцу након неуспеха са Двојником, када није хтео више писати из себе, па је почео тражити нова лица међу станарима мансарда, посетиоцима малих кафана, са којима је разговарао и бележио њихове обичаје и навике. Увек би им предлагао да играју билијар, не знајући другог начина да им се приближи и тако је губио много новца, али се никада није жалио. Његови пријатељи причају да је често позивао к себи непознате људе и данима неуморно слушао њихове приче, настојећи да његова прича, створена касније, буде и философија, и политика, и религија, и наука. Тачније, његова књижевност је увек изнова учење о самом себи, свега онога што се плашимо признати, свега онога тамног и блештавог у нама.. О њему је писао и Фројд, о његовој генијалности и лудости због болести. Он је успео готово немогуће, да од пакла ума створи рај књижевности. Његова жеља била је да га сахране поред Некрасова, песника, његовог помагача, а жена га је сахранила поред Жуковског, разумете ову иронију.

А рекао је, и то је једна, али можда најлепша мисао животног постојања које је уједно и утеха за све оне који траже смисао живота: **Човек је тајна и загонетка и ако цео живот provedеш у њеном одгонетању, немој рећи да си узалуд проживео век.**

Јована Бајагић

Симулација рада Европског Парламента

МЛАДИ ПАРЛАМЕНТАРЦИ

Улазак Србије у Европску Унију питање је актуелно дужи низ година, а како ствари стоје, према мишљењу стручњака у области Међународног права, оно ће се постављати и у наредној деценији. Сам процес приближавања овој примамљивој организацији обухвата много корака које Србија, уз велике напоре, покушава да оствари у блиској будућности. У том циљу код народа, а поготово младих нараштаја, мора се подићи свест о самом појму и процедури добијања шенгенских виза. Један од начина да се то учини јесте организовање семинара на тему Европске Уније, њених институција и функционисања у оквиру њих.

Право учења на овом семинару имали су студенти са свих факултета као и средњих школа у Србији. Услов да би се учесник пријавио био је

да напише есеј до 500 речи на тему „Србија 2014. године“ у коме ће представити своје виђење будућности Србије у контексту европских интеграција. Ови есеји биће представљени широј јавности и доносиоцима одлука у Србији кроз књигу есеја „Србија 2014. године“. Одабир учесника вршен је на основу њихових академских способности, склоности и нивоу посвећености самом програму.

Симулација је одржана у згради Дома Народне скупштине Републике Србије у Београду у периоду од шестог до десетог маја ове године, а на њој је учествовало четрнаесторо студената са Правног факултета у Нишу.

Тема симулације била је давање мишљења Европског парламента Савету министара о стављању Србије на белу шенген листу. Сви учесници били су подељени

у шест политичких групација представљених у парламенту, а затим су сачињена и два одбора - Одбор за грађанске слободе, правосуђе и унутрашње послове и Одбор за спољне послове. На основу извештаја Европске комисије о испуњености критеријума из *Мане пута за визну либерализацију Републике Србије*, заједничким радом оба одбора донешена је *Законодавна резолуција*. Након спровођења процедуре за расправу у пленуму, текст предлога који је усвојио Парламент уз пратећу резолуцију, председник Парламента требало би да достави Савету и Комисији у виду мишљења Парламента. На охрабрење свих, Парламент, сачињен од учесника симулације, донео је позитивно мишљење о стављању Србије на белу шенген листу.

Оливера Јовановић

Еутаназија

ОКРУТНОСТ ИЛИ МИЛОСТ

Тема која је на тренутак бацила сенку на успех медицине, која је успела да на моменат заустави напредак права, она која и данас, иако настала много пре рођења свих нас, изазива својеврсну језу и суочава нас са поражавајућом чињеницом смрти - *еутаназија*. Историјска је чињеница да су Спартанци убијали своју децу, ако би била дегенерисана, физички или ментално слаба, немоћна да се боре у ратовима. Исти третман имали су и старији који нису испуњавали критеријуме, а који су значили визу за бољи живот. Многи мисле да је то један од основних разлога што је спартански живот трајао свега двадесет и једну годину. У том погледу, Спартанцима, не само идеолошку, већ и законску основу, пружали су и Ликург, и Солон, и Аристотел, и Платон. Сличан „обичај“ постојао је и код Абориџина који су убијали децу и старе из верских и економских разлога. Амерички Индијанци нису јели своје саплеменике, али је знано да су старе и изнемогле родитеље остављали у дивљини где би их растрзале дивље звери. Стари Пруси, Швеђани, сви они у свом фолклору имају присутан, овај или онај облик убистава. Чак постоје подаци који сведоче о томе да су код старих Словена многе жене убијале своју женску децу да би могле да исхране мушку. Лулички Срби често су своје живе закопавали, чак их кували и јели, приређујући том приликом нарочите свечаности. Слично Словенима по-

Због своје етичке вишеслојности и интердисциплинарне физиономије иритира човека ум од најстаријих времена, одржавајући у истој тензији како своје присталице, тако и противнике.

ступали су и стари Индуси, Хелени, а Римљани су се и сами убијали бацајући се у реку Тибар. Платон у својој књизи „О држави“ заговара пасивни облик еутаназије. Тако он сматра да сваки грађанин има стано-вита права и обавезе које зарад просперитета своје друштвене заједнице треба стриктно извршавати. Грађанин нема право на болест, а ако се и разболи, треба га пустити да умре. Томас Мор, Френсис Бекон, сви су били заговорници еутаназије. Код наших предака познато је убијање старца и старица у околини Сврљига и Пирота. Дакле, еутаназија није изум XX века. Због своје етичке вишеслојности и интердисциплинарне физиономије иритира човека ум од најстаријих времена, одржавајући у истој тензији како своје присталице, тако и противнике. Многобројни аргументи, међу којима се срећу они за које бисмо тешко рекли да нису оправдани, иду у прилог прихватању еутаназије, а други, ништа мање бројни, стоје на супротној страни. Иако еутаназија представља, пре свега, медицински феномен, о

њој се може говорити са више различитих аспеката, етичког, религијског, па и кривично-правног.

Човеков став о бесмртности се није остварио, па је тако човек створио уверење о неком продужетку живота на неком другом свету, али и даље чини велике напоре да овоземаљски живот продужи, што је могуће више, те су у том циљу ангажовани огромни потенцијали и напори. Тако, људски век је значајно увећан, али и поред тога медицина није успе-

Тако, људски век је значајно увећан, али и поред тога медицина није успела да елиминисе неке тешке и неизлечиве болести, па ни да одстрани људске патње и бол који болест неминовно прате узрокујући смрт

ла да елиминисе неке тешке и неизлечиве болести, па ни да одстрани људске патње и бол који болест неминовно прате узрокујући смрт. И даље људи умиру у великим мука-

ма тражећи излаз у самоубиству, док често за помоћ моле родбину или лекаре. Медицинска професија нашла се пред дилемом која је супротна нормама понашања и рада: по сваку цену неке продужити живот или га прекинути када предстоји непосредно гашење, а уз то постоји изричит захтев пацијента за смрћу. У тој дилеми јавио би се код неког самилосни човек који би прекинуо муке другоме, код других јавило би се Хипократ и обавеза поштовања заклетве. У старијој кривичноправној литератури овај проблем је био посебно разматран у вези са убиством у двобоју, па се истицало, да, ако је одржан у складу са правилима, не носи са собом кривичну одговорност, али је, упркос томе, забрањиван у великом броју случајева. У свету претежни број модерних кривичних законодавстава предвиђена је еутаназија као посебан облик кривичног дела убиства на молбу или захтев или, пак, убиство из сажаљења, код нас, привилеговано убиство. Иначе, еутаназија је чак била регулисана и законом 1939. године, када је законодавно тело

Иначе, еутаназија је чак била регулисана и законом 1939. године, када је законодавно тело Трећег Рајха донело закон о еутаназији, чији је идејни творац био Хитлер.

Трећег Рајха донело закон о еутаназији, чији је идејни творац био Хитлер. По њему ће се дозволити да лица која су проглашена неизлечивим буду ослобођена од патње. Њих ће, за свега две године колико се примењивао закон, бити преко 275.000. Због великог притиска светске јавности, Хитлер је био принуђен да овај закон укине, али то није значило престанак усмрћивања свих оних који би кварили расни састав немачког народа, онаквог каквим га је замишљао Хитлер. Наиме, еутаназија, у смислу масовног убијања, настављена је, али више није била вршена у специјалним болницама, већ у плинским коморама концентрационих логора. Управо због тога се након Другог светског рата избегавала било каква расправа о еутаназији, јер су још биле свеже ране и болна искуства нацистичке еутаназије и непоштовања личности човека. Међутим, протеклом времена, расправе о еутаназији почињу да добијају на масовности. Прво у расправама правника, филозофа и лекара, да би касније ово питање постало општеномодно. Долази и до појаве првих законских предлога који потичу од појединих асоцијација, а посебну пажњу овоме поклањају државе у САД-у и Аустралији. Тако, први закони о праву на смрт јесу донети у САД 1976. године. У Холандији, легализација се састојала у ослобођењу лекара кривичне одговорности уколико еутаназију изврши према законским критеријумима, и таквој легализацији претходило је, као што је и нормално у демократским земљама, плебисцитарно изјашњавање.

Холандија и Белгија су европске земље у којима је званично легализована еутаназија, али под строгим условима.

С обзиром на то да се за легализацију одлучило чак 87 посто Холанђана који су сматрали да је човек способан да сам изабере када и како ће умрети. То се дешавало далеке 1986. године. Холандија и Белгија су европске земље у којима је званично легализована еутаназија, али под строгим условима. У Швајцарској лекар може да одреди смртносно дозу лека, али тај лек пацијент мора сам да узме. У Норвешкој лекар има право да одлучи да прекине терапију пацијента на самрти ако то затражи он, односно чланови његове породице ако он не може да комуницира са околином. У Данској пацијент може да има медицински тестамент који лекари морају поштовати. У Шпанији закон пацијенту дозвољава право да одбије лечење. У Немачкој, Великој Британији, Грчкој, Пољској еутаназија је забрањена, међутим, у Немачкој се под речју *sterbehilfe*, а што значи помоћ да се умре, она практично дозвољава, јер лекар може отклонити бол пацијенту. Слично је у Британији где може дати смртоносну дозу морфијума пацијенту на самрти иако се зна да од тога може да умре, чиме се на мала врата еутаназија пушта у болесничке собе. Неопходно је истаћи да су и еутаназија и самоубиство, акти слободне воље човека који је овлашћен да располаже својим животом, али док се самоубиство у највећем

Присталице еутаназije изједначују је са самоубиством, али се они не могу у свим ситуацијама поистовећивати.

броју модерних законодавстава не кажњава, еутаназija, изузимајући неколико изузетака, представља забрањену радњу и квалификује се као привилеговано или обично убиство које објективно представља злочин. Присталице еутаназije изједначују је са самоубиством, али се они не могу у свим ситуацијама поистовећивати. Међутим, ма колико то чудно звучало, позива се често на једнакост људи. Ако здрава особа може наћи излаз у самоубиству, зашто то право не дати и болесном, који није у објективној ли субјективној могућности да изврши самоубиство. Наравно да је сама еутаназija повезана и са религијским разлозима, у смислу, ко је нама дао живот једини има и право да нам га одузме. И откуд знамо да патња није оно што ће нас чекати на оном свету, али са друге стране, ономе ко има довољно храбрости да се помири са смрћу и опасношћу од вечног пакла, требало би дозволити да достојанствено оде са овог света. Присталице слободне еутаназije не признају легалитет никаквих виших или општих интереса који поричу или дискриминишу индивидуалне. Дакле, приликом вештачког продужења живота не треба ићи у крајност и инсистирати на његовом трајању преко природних границе, мада, ко ће одређивати те границе. Еутаназija је реч грчког порекла и дословно преведена

има значење добра смрт. Иста се помиње још у Хипократовој заклетви и сваки лекар на почетку ступања на дужност изговара следеће речи: «Заклињем се да нећу нико ме дати лек који ће узроковати смрт или дати савет који ће некога усмртити». *Званична дефиниција еутаназije гласи: еутаназija је пракса окончања живота трајно и неизлечиво болесне особе на безболан или минимално болан начин у циљу окончања патње.* Лексички смисао речи еутаназija се не поклапа са њеним правним појмом где она представља убијање из милосрђа, прецизније, састоји се у помоћи у ускраћивању живота као и самом навођењу на смрт које је равно убиству. Било да је активна или пасивна, de facto, de iure, еутаназija представља једну врсту, ако

Међутим, није ли и ово једна врста страха - нека лекар прекине живот, а нама ће остати чиста савест да смо неке прекинули муке.

се тако може рећи, убиства, али ипак убиства. Она јесте одузимање живота другом лицу. Не треба спорити њену хуману страну, али шта је са квазихуманизмом, шта је са објашњењем тог палијативног начина лечења. Можда је проблем еутаназije страх од њеног легализовања које би одвело у велики број злоупотреба, а можда се нерешиво крије у страху свих оних који је заговарају, у њиховим побудама? Зашто легализовати еутанатзију - одговор је јасан - да болесник не би патео. Да ли? Да ли несебично желимо да убризгавамо леталне дозе лека, да ли смо заиста хумани када искључимо апарат или се једноставно ради о скраћивању наших мука? Еутаназiju у највећем броју случајева могу вршити само лекари и то је разумљиво, јер би у противном велики број рођака спремних на наследство, попут лешинара обигравали са иглама око болесника. Међутим, није ли и ово једна врста страха - нека лекар прекине живот, а нама ће остати чиста савест да смо неке прекинули муке. Можда би еутаназiju требало спро-

васти само онда када сам пацијент то захтева и сваки би требало да има свој медицински тестамент у коме би рекао шта жели. Неминовно је да је смрт саставни део живота. Оно што мучи је чињеница да од самог чина умирања веома често правимо нацистичку агонију. Није сваки живот одржаван на апаратима и болан, није свака смрт болна. Код многих болести дубоке старости, сенилности, чак и агонија изостаје. Нормално је да постоје ситуације у којима се особа суочава са великим физичким деформитетима и променама и када се не може помирити сама са собом, али то би требало посматрати као изузетак. Нисмо веровали да ћемо почети да будемо овисни о машинама, а јесмо, нисмо мислили да ће земља бити у опасности, а јесте, верујемо да ћемо легализована убиства моћи држати под контролом. Да ли ћемо?

У рату гину здрави, млади људи... а у миру болесни људи који пролазе кроз неописиву патњу и немају право на достојанствену смрт. Еутназија не оставља равнодушним никога. Никога не остави равнодушним прича о Шантал Себир, једне од највећих заговорница еутаназије, којој је тумор потпуно унаказио лице

и пронађена је мртва у свом дому у источној Француској. Њено лице изазивало је језу код свих који би га видели, али то није било све. Она је потпуно изгубила чуло укуса и мириса. Тражила је од суда да измене закон о еутаназији, јер је у Француској дозвољена само пацијентима који су прикључени на апарате, али је суд одбио њену одлуку и осудио је на много гору казну од најтеже - доживотне робије... Еутаназија не поставља питање да ли је човек достојан живота, већ да ли је оно што је остало од живота достојно једног човека.

Не треба заборавити. Лекар је задужен за физичку смрт. Шта је патња, шта је агонија, он се у то, по Хипократу не сме мешати. Зарад кога, зарад нас или њих почињемо да заговарамо еутаназију? Иако је она код нас регулисана новим Кривичним

Иако је она код нас регулисана новим Кривичним закоником, брзо ће доћи тренутак када ћемо расправљати о њеној легализацији, али тада нећемо имати времена да све сагледамо из свих углова и зато ваља мислити унапред.

закоником, брзо ће доћи тренутак када ћемо расправљати о њеној легализацији, али тада нећемо имати времена да све сагледамо из свих углова и зато ваља мислити унапред. Не само легализовати је или не, већ мислити на разлоге, мотиве и последице њене легализације. И не сме се заборавити. Сакривање иза лажне бриге и морала коштаће нас више него што мислимо. Управљати нечијим животом помоћу игле или дугмета, наспрам универзума који је тај живот створио, на ма какав начин, подсећа на игру зрнаца прашине у ваздуху. Зависимо једни од других, али не смемо олако губити друге и не смемо дозволити да постанемо овисници машина. Јер, ако и некада буде свуда забрањена и ако животе будемо ставили у руке технике, један обичан нестанак струје, уз неисправне агрегате угасиће, не само сијалице, већ и многобројне животе, а ми нећемо моћи да учинимо ништа и тада неће вреде наше еутаназијске расправе. *Можда ипак треба све препустити природи и уопште не стављати неког на апарате, можда се једноставно треба препустити извору са кога смо сви потекли.*

Јована Бајагић

ПРАВНИК

Због чега постоји „Правник“?

„Правник“ постоји искључиво због студената нашег факултета. То је императив кога се „Правник“ држао од свог оснивања. Он је исказан кроз два основна циља његовог деловања и постојања: Први циљ је задовољење потребе студената за брзом и тачном информацијом и квалитетном и објективном анализом дешавања. Други циљ због кога „Правник“ постоји је да омогући свим студентима нашег факултета, који желе да се окушају у новинарским водама, да њихови текстови буду објављени и да дођу до њихових колега.

ЕВРОПА БЕЗ ГРАНИЦА

Грађани великог броја држава источне Европе и западног Балкана, у овом тренутку, не могу досегнути једно од основних људских права, право на којима и сама Европска унија почива - слободу кретања.

Да ли се још неко сећа слога на „Европа без граница“? То је била врло честа порука, која је по целој Европи будила сан о јединственом европском простору, на коме ће уједињени и слободни Европљани слободно путовати, трговати, размењивати знање и искуства. А како је данас, петнаест година касније?

Грађани великог броја држава источне Европе и западног Балкана, у овом тренутку, не могу досегнути једно од основних људских права, право на којима и сама Европска унија почива - слободу кретања. Европска унија је дуго тражила решење за земље које су остале ван зоне примене Шенгенског споразума. Коначно, Савет Европске уније, 15. марта 2001. године, донео је Уредбу којом је утврдио критеријуме које држављани земаља које су изван зоне примене Шенгенског споразума, тзв. „треће Земље“ морају задовољити да би на територију Европске уније могли улазити без виза.

Шенгенски споразум усвојен је 1985. године али до његове имплементације долази тек Уговором из Мадрида 1992. године док 1997. године Уговором из Амстердама област виза, азила и миграција прелази из трећег у први стуб Европске уније.

Овај процес за сваку земљу носи велики број активности у коме државни органи морају показати спремност да задовоље основне првобитне техничке критеријуме, а који су прецизирани у Плану Европске уније за либерализацију визног режима са Републиком Србијом (Мапа пута). Овај документ усвојен је 25. априла 2008. године с циљем да утврди све мере које треба

Оно што представља једну од највећих кочница катом путујесте проблем контроле пасоша издатих грађанима Албанске националности са Косовом и велики број расељених лица са подручја бивше Југославије.

да усвоје и спроведу земље западног Балкана и односе се на: безбедност докумената, контролу илегалних миграција, јавни ред и безбедност, као и питања спољних односа која су у вези са кретањем лица.

Србија се тренутно налази на црној шенген листи. Међутим, у задњих годину дана уложени су велики напори ка испуњењу услова постављених у Мапи пута. Оно што представља једну од највећих кочница ка том путу јесте проблем контроле пасоша издатих грађанима Албанске националности са Косовом и велики број расељених лица са подручја бивше Југославије.

Недостаје и споразум о сарадњи са Евроџастом, европском асоцијацијом која има значајну улогу у борби против организованог криминала, али су преговори о том споразуму у току.

Директорка канцеларије за европске интеграције Милица Делевић сматра да је Србија испунила све услове који су постављени у Мапи пута и нада се да неће доћи до проширења услова.

Директорка канцеларије за европске интеграције Милица Делевић сматра да је Србија испунила све услове који су постављени у Мапи пута и нада се да неће доћи до проширења услова.

Оно што треба издвојити као значајни напредак ка визној либерализацији јесте усвајање више закона и стратегија у циљу приближавања европским стандардима. Неки од њих су: Споразум о реадмисији, Закон о заштити државне границе (којим се по први пут контрола границе поверава граничној полицији, а не јединицама војске), Закон о странцима, Закон о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, Закон о Агенцији за борбу против корупције, Закон о заштити података о личности, Закон о забрани дискриминације...

Оливера Јовановић

НИШВИЛ, ЏЕЗ ФЕСТИВАЛ

Нишвил је џез фестивал са најдужом традицијом у Србији, а током последње три године, са посетом од око 4.000 људи на једној фестивалској вечери, и најпосећенија манифестација ове врсте у југоисточној Европи

Прошле године програме у Нишу, као и пратеће бесплатне поклон концерте у још пет градова Србије, према проценама новинара, видело је 20.000 људи. Током свих 25 година фестивалског постојања, на Нишвилу је наступило преко 5.000 музичара из целог света, чије је наступе пратило више од 200.000 посетилаца.

Концепција фестивала је од почетка, осим на традиционалним формама џеза, заснована на фузији овог правца са етно традицијама различитих делова света, а нарочито Балкана. Најпознатији џез магазин на свету, амерички Даунбит, је у опширном приказу прошлогодишњег фестивала, оценио Нишвил као фе-

стивал који на најбољи могући начин истовремено промовише џез као правац настао на америчком континенту, музичке традиције Балкана, али и посебно спој та два стила, чиме је Нишвил умногоме допринео представљању балканске музике као новог светског тренда.

На фестивалу су гостовали: Били Кобам, Др Доналд Бирд, Реџи Воркман, Џими Коб, Розенберг трио, Лари Коријел, Лени Вајт, Виктор Бејли, Инкогнито, Бренд Њу Хевис, Филип Катрин, Иво Папазов, Њу Јорк ска џез ансамбл, Џајлс Питерсон, Џози Џејмс, Родни Џонс, Доналд Харисон, Милчо Левије, Нилс Петер Молвер, Душко Гојковић, Шабан Бајрамовић, Есма Реџепова, Бора Дугић, Зоран Предин, Дадо Топић, Влатко Стефановски, Леб и Сол...

Нишвил није заборавио ни на младе музичаре, па су стални пратећи програми фестивала и џез радионице за разне инструменталисте. Као воркшоп и мастер клас предавачи, учешће у овом пројекту узели су врхунски светски уметници: Били Кобам, Стокело Розенберг, Лари Коријел, Влатко Стефановски, Јан Вацлав Ванек, Родни Џонс, Марион Фелдер...

Фестивал има редовну подршку многих амбасада и културних центара, чији су музичари узели

значајно учешће на овој манифестацији. Одлуком Скупштине града Ниша, Нишвил је и Јавна градска манифестација, а значајну подршку добија и од Министарства културе. Последњих година, менаџмент ДИН-а, у саставу компаније Филип Морис Интернешнал, препознао је у Нишвилу светски квалитет и редовни је донатор фестивала.

Нишвил ће ове године бити одржан од 13. до 16. авгу-

ста у нишкој Тврђави. До сада су учешће потврдили: Џејми Дејвис, Грејс Кели, Ришар Галиано, Мирослав Витас, Џозеп „Мистер Дефанкт“ Боуви, Кенди Далфер, Ренди Брејкер, Мингас Дајнасти, и многи други.

Андреј Блајојевић
Фото: Д. М. Цар

Десет година од Нато бомбардовања Србије

МИЛОСРЂЕ ЕВРОАТЛАНСКОГ ПАКТА

Среда, 20. октобар 1943. године. Сат после поднева, савезнички авиони са урлајућим моторима отпочели су свој “Страшни суд” над нашим градом. Интензивно бомбардовање најсиромашнијих делова града око Железничке станице, Шумадијске, Дринске, Кајмакчаланске, Призренске улице представљало је офанзиву САД-а и Енглеске уперену против “немачких” војних постројења у Нишу. Само, проблем је био у томе што су војна постројења била далеко од циљева на којима су падале бомбе тешке и до 500 килограма. То није засметало тадашњим савезницима Србије, тако да је ревно-

на борба англо-американаца против нациста 1943. и 1944. године настављена у више наврата убијањем недужних српских цивила, и разарањем привредних и друштвених постројења измрцварене, у народу познате “Недићеве државе”.

Пола века касније, Балкан затиче исти приказ. У пролеће 1999. године Србија је поново изложена ваздушном удару евроатлантских сила. Терористички покрети на Косову и Метохији довели су до енергичне акције српских оружаних снага, током читаве 1998. и у првој половини 1999. године са циљем коначног гушења шиптарског сепаратизма у јужној покрајини. Таква врста

војне интервенције Војске Југославије на сопственој територији није одговарала западним силама, које су отворено стале на страну терориста, пружајући им безрезервну логистичку, техничку, финансијску и дипломатску подршку. Током деведесетих година од стране појединих међународних званичника, подстрекиван је шиптарски сепаратизам и оживљавана идеја албанског иредентизма на рачун разарања суверенитета балканских земаља. Врхунац политичког лицемерја евроатлантских лидера догодио се на преговорима вођеним у Рамбујеу, који су трајали од 6. до 23. фебруара 1999. године. Српској

преговарачкој групи је тада без имало стида понуђен већ припремљен текст споразума који је подразумевао не само поштовање права на "самоопредељење" албанске мањине са Косова и Метохије, већ и размештање НАТО снага на читавој територији СР Југославије. У случају неприхватања оваквог документа, Србима је јасно стављено до знања да ће бити кажњени. Упркос томе, преговарачки тим Београда одбио је да прихвати споразум наводећи, да он представља потпуно губљење суверенитета СР Југославије над сопственом територијом и стављање под војну власт НАТО пакта.

Преговори у Рамбујеу били су само увертира Стејт департамента за легализацију агресије која је уследила као одговор "цивилизованог запада" на српско противљење плановима евроатланског пакта. Албанско становништво је због тога искоришћено као одлично оруђе у остваривању вишевековног циља "Drang nach Osten". После неуспеха преговора за који су оптужени Срби, као и монтираног инцидента у селу Рачак на Косову и Метохији у чије је режирање узео учешће и сам Вилиам Вокери, шеф посматрачке мисије ОЕБС-а, агресија на СР Југославију је почела. Тачно у 19 часова и 45 минута, сирене за узбуну објавиле су ваздушну опасност. Прве ракете пале су на просторима Косова и Метохије, тачно у 20 часова и 20 минута, тог, 24. марта. У наредним данима бомбардовани су већи градови

Србије и Црне Горе: Београд, Подгорица, Ниш, Нови Сад, Крагујевац, Никшић, Врање, Лесковац. Циљеви су првенствено били војни објекти, али како су дани трајања агресије одмицали, НАТО пилоти су почели да бомбардују и разарају привредне и цивилне објекте широм Србије и Црне Горе. Војска Југославије је успела да извуче наоружање, опрему, борбена и моторна возила и пружи адекватан отпор удруженим терористичким снагама, који су из правца Албаније непрестано, током читаве агресије, покушавали да пробију српску линију одбране и продру у унутрашњост територије.

Једна од најитензивнијих битка 1999. године вођена је на караули Кошаре. Стратези НАТО пакта одабрали су ову караулу, јер је сам њен положај био изузетно погодан за освајање и увођење респективне пешадије из правца Албаније. Терористи потпомогнути НАТО снагама и подршком из ваздуха били су у великој предности, јер су могли да бирају правац напада и врше концентрацију снага, док су браниоци због лошег географског терена били ускраћени велике техничке подршке из своје позадине. У пробој границе је према западним изворима кренуло неколико хиљада терориста, подржаних снагама МУП-а Албаније као и силовитом ваздушном подршком НАТО авијације. Крваве борбе за сваки педаљ територије на Кошарама почеле су 9. априла. У даноноћним крвавим биткама прса у прса, упркос

Тачно у 19 часова и 45 минута, сирене за узбуну објавиле су ваздушну опасност. Прве ракете пале су на просторима Косова и Метохије, тачно у 20 часова и 20 минута, тог, 24. марта.

бројнијем непријатељу, прецизном дејству артиљерије са територије Албаније, сталном бомбардовању НАТО авијације која је засипала положаје ВЈ и забрањеним касетним бомбама и муницијом са осиримашеним уранијумом, браниоци Кошара су огромним хероизмом, упорношћу и војничким умећем успели да зауставе продор агресора, нанесу му огромне губитке, и одбацају га са линије разграничења. Бој на Кошарама у новијој српској историји остао је уписан као пример патриотизма, јунаштва и пожртвовања српског војника. Такав успех српске војске агресор није праштао. Већ 12. априла 1999. године око 11 часова ујутру бомбардован је путнички воз на прузи Београд-Солун у Грделичкој клисури, 15 километара од Лесковца. Затим је настављено са убијањем цивила и уништавањем цивилних објеката болница, школа, пијаца. Још један масакар догодио се 27. априла, када је бомбардован санаторијум у Сурдулици где је погинуло више од 20 људи. Бомбардовани су и зграда РТС -а, аутобуси са путницима, путнички и железнички мостови, цивилни репетитори и предајници,

културно-историјски споменици, манастири и цркве, куће, стамбене зграде. НАТО агресор није бирао циљеве. Број цивилних жртава евроатлантског милосрђа креће се између 2000 и 2500 погинулих, и око 5000 рањених грађана. Материјална штета процењена је на око 30 милијарди долара.

Без обзира на војну надмоћ и бројност непријатеља, снаге МУП-а Србије и Војске Југославије нису поклекнуле у одбрани своје државе. Максимално су искоришћена сва употребљива средства да би се непријатељ савладао. Четвртог дана НАТО бомбардовања, Трећи дивизон 250. ракетне ПВО бригаде Војске Југославије, којим је командовао пуковник Золтан Дани оборио је један од најмодернијих авиона америчке авијације Ф117-А. Пилоти 204. авијацијског пука РВ ВЈ дали су своје животе водећи борбе у ваздуху чији се исход већ унапред знао. Како у својим списима наводи војни аналитичар Мирослав Лазански, њихове колеге са аеродрома Голубовци у Подгорици имали су више среће. Лазански на основу војних извора НАТО-а и домаћих извора помиње да су они без знања команде у Београду извели напад на аеродром Ринас крај Тиране. На њему је била смештена америчка борбена група „Соко“ са 24 хеликоптера типа „апач“, као и делови 82. падобранске дивизије из Форт Брега, Северна Каролина. У саму зору 26. априла, кренуло је шест авиона Г-4 „супер-галеб“ југословенског

Четвртог дана НАТО бомбардовања, Трећи дивизон 250. ракетне ПВО бригаде Војске Југославије, којим је командовао пуковник Золтан Дани оборио је један од најмодернијих авиона америчке авијације Ф117-А.

Ратног ваздухопловства. Летећи ниско, на само три метра изнад морских таласа, како би избегли радарску контролу, српским авионима требало је мање од двадесет минута да стигну до циљева у рејону аеродрома Ринас. Стигли су из правца излазећег сунца и визуелно били тешки за откривање. Прво је ракетама и бомбама нападнут логор за обуку терориста ОВК крај аеродрома Ринас, да би затим авиони Г-4 гађали америчке хеликоптере на земљи. Уништено је девет „апача“, док су још три била озбиљно оштећена. То указује да је морал војске и народа био јак, и да је јединство у жељи за пружањем отпора било велико. О овој акцији јавила

Резултат још једне такве победе је егзодус српског становништва, паљење кућа, уништавање имовине, скрнављење гробаља, цркава и манастира, убиства и силовања неалбанца од стране албанског живља на Косову и Метохији

је само италијанска државна телевизија, али јој је после тога било забрањено поновно емитовање прилога са аеродрома Ринас. Челници НАТО-а су вешто сакривали податке о наведеним губицима, али је недавно некадашњи високи званичник евроатлантске алијансе признао ове губитке говорећи похвално о српским пилотима. Жеђ за отпором и одбраном земље била је велика. Након 78 дана непрестане агресије, НАТО пакт није успео да војнички порази војску Југославије. На простору СР Југославије НАТО авијација је уништила: 13 тенкова, осам оклопних транспортера и 27 артиљеријских оруђа Војске Југославије. Губици који су поднесени били су комични ако се упореде са снагама много надмоћнијег непријатеља. Као да се поново потврдила Његошева мисао да «бој не бије свијетло оружје већ бој бије срце у јунака».

Након двоипомесечног отпора српског народа, на преговорима у Куманову 10. јуна 1999. године потписан је војно-технички споразум о повлачењу југословенске војске и полиције са Косова и Метохије. Одмах након његовог потписивања, у Савету безбедности је усвојена Резолуција 1244 по којој Србија задржава суверенитет над Косовом и Метохијом, али оно постаје међународни протекторат под управом КФОР-а и УНМИК-а. У Београду потписивање овог споразума проглашено је за победу, док су колоне српских избеглица са Космета већ надирале према Врању, Прокупљу,

Краљеву, Рашкој и Иванграду повлачећи се заједно са снагама Војске Југославије. То је била иста она победа као и победа «мира» 1995. године после етничког чишћења Срба у Крајини, акцијама Бљесак и Олуја. Резултат још једне такве победе је егзодус српског становништва, паљење кућа, уништавање имовине, скрнављење гробаља, црква и манастира, убиства

и силовања неалбанаца од стране албанског живља на Косову и Метохији. Напоследку, резултат такве победе је и стварање самопрокламоване независне државе Косово, 17. фебруара 2008. године коју су признале водеће западне државе на челу са САД-ом. Куманово је почетком XX века било капија ослобођења Старе Србије, а крајем XX века казна и понижење српском

народу што се дрзнуо да чува територијалну целовитост и суверенитет своје државе. Да ли је узрок оваквог епилога недостатак националнополитичке елите, или је "успех на фронту, а неуспех за преговарачким столом" заиста усуд српског народа, остаје питање за чијим ће одговором историчари још дуго трагати.

Дејан Антић

Љубав

Хладне фебруарске ноћи,
упознала сам тебе,
зашто ли је срцу топло
питала сам тебе.
И теби је топло било,
биће твоје није крило,
очи су ти сјале
оне су те одале.
Међу нама љубав се родила,
срца су се наша заљубила.
Да нас раставе многи су хтели,
да остваре жеље своје-нису умели.
Само је судбина,
та чаша црног вина
да раздвоји нас успела,
иако то срца наша нису хтела.
Срце ми је пуно туге,
за тобом ми усне жуде,
не прихватају ни једне друге
које ми се нуде.
Љубав је оно што нас спаја,
љубав пуна лепоте и сјаја,
љубав је оно што ти дајем,
због љубави се не кајем.

Сандра Митровић

.....

Магловите и пусте, биле су моје
Док тебе нисам срела...
Али ти си ми отворио очи...
Уз тебе сам први пут ведрину ви

Апсолутно си запосео мој ум
Моје срце, све оно што јесам
Кад ниси поред мене,
Ни сама не знам где сам!

Речи не налазим, јер ни једна
Не поседује ту јачину
Да ти опишем како знаш
Да ми у срцу испуниш сваку празнину!

Корачам сада смело...
Јер за кратко време
Желео ти то или не
Постао си део мене!

Опет, ако икад одеш,
Јер нико не зна шта ће сутра бити...
У најсветлијем кутку срца
Заувек ћу те крити!

Милена Стаменковић

IN MEMORIAM

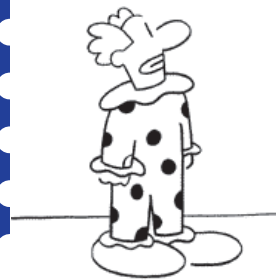

**Проф. Др Мирољуб Симић
1947.- 2008.**

Проф. Др Мирољуб Симић дипломирао је на Правном факултету у Нишу 1970. Године. Магистарску тезу под називом „Теорија тумачења права Живојина М. Перића и Ђорђа Тасића“, одбранио је на Правном факултету у Београду, 1979. Године. Докторску дисертацију на тему „Право и држава у делу Ђорђа Тасића“ одбранио је на Правном факултету у Нишу, 1983. године. На правном факултету у Нишу радио је од 1971. године. За доцента за ужу правно-теоријску научну област на Правном факултету у Нишу, др Мирољуб Симић изабран је 1983. године.

Предавао је предмете Увод у право, Философија права, Теорија државе и Правна етика. Школске 2006-2007 налазио се на месту декана.

ЗАКОНСКЕ ЗАВРЗЛАМЕ

криви сте за ношење
огромних ципела у
последњих двадесет
година

SEBURNS

У Хонг Конгу прева-
рена жена по зако-
ну може убити свог
мужа, али само уколи-
ко то учини голим ру-
кама. Са друге стране,
мужевљева љубавница
може бити убијена на
било који жељени на-
чин.

У Калију, Колумбија,
првом сексуалном од-
носу жене са својим
мужем мора прису-
ствовати и њена мајка,
само као посматрач.

У Индонезији је каз-
на за мастурбацију
одсецање главе.

У Јужној Дакоти сва-
ка хотелска соба има
два кревета. Ако пар
изнајми собу на једну
ноћ, између креве-
та мора бити бар пола
метра простора, а секс
на поду између креве-
та је забрањен.

У Александрији (Ми-
несота), ниједан човек
не сме да води љубав
са женом ако му дах
заудара на бели лук,
црни лук или сарди-
ну. Ако жена затражи,
закон налаже да човек
мора опрати зубе.

У Гуаму постоје муш-
карци којима је по-
сао да путују земљом
и врше дефлорацију
младих деви-
ца, које плаћају за
привилегију да први
пут имају сексуал-
ни однос. Разлог томе
јесу закони Гуама, по
којима се девица не
сме удати.

У Илиноису држав-
ни закон прописује да
свака жена мора но-
сити стезник на ули-
ци. Постојао је и
специјални службеник
- инспектор за стезни-
ке, док је у Меривил-
лу, Мисури, ношење
стезника забрањено.
У објашњењу стоји
да ниједном нор-
малном мушкарцу не
сме бити ускраћено
задовољство гледања
заобљеног женског
тела.

У Бахреину лекар муш-
ког пола може прегле-
дати гениталије жена,
али му је забрањено да
током прегледа гледа
директно у њих. Само
може да гледа одраз у
огледалу.

У Јужној Дакоти сва-
ка хотелска соба има
два кревета. Ако пар
изнајми собу на једну
ноћ, између креве-
та мора бити бар пола
метра простора, а секс
на поду између креве-
та је забрањен.

У Либану је законом
дозвољено општење
са животињама муш-
карцима, али и
животиња мора бити
женског пола. Сек-
суални односи са
мужјакјом животиње
кажњиви су смрћу.

фото-конкурс СЛИКЕ БЕДЕ

похвала ▲
ИСТИНА,
Јелена Виденовић 40657

III награда ▲
СРБИЈА КАО ИНДИЈА
Ивана Николић, 37869

◀ II награда
ПУКИ СИРОМАХ
Миодраг Крстић, 40535

▲ похвала
СОКЕ РАКАШ
Милан Станић, 38111

▲ похвала
ЛЕПОТА ДУНАВА
Никола Божановић, 40684

◀ I награда
ОД ДАНАС ДО СУТРА
Денис Милосављевић, 38068